

Nr. 1 (25)

JANVĀRIS 2004

Dundadznieks

Dundagas pagasta padomes izdevums

2. lpp. Alfons Spēks uzteic dundadzniekus.

5. lpp. Piramīdu krāva sešus vai septiņus gadus.

6. lpp. VSCP—II. Viedokļi

7. lpp. Divas vizītkartes.

8. lpp. Temuļa jaunie piedzīvojumi.

Svarīgākais pērn, svarīgākais šogad

Gadu iesākot, vēl atskatīsimies uz aizvadīto darba cēlienu, kā arī ielūkosimies nākotnē. Deputātiem — četru pastāvīgo komiteju vadītājiem — uzdevām trīs jautājumus: kādas bija 2003. gada prioritātes, kā tās īstenojās, kādas būs 2004. gada prioritātes? Tātad, kas bija, ir un būs svarīgākais mūsu pagasta dzīvē.

Gunārs Laicāns, Finanšu komiteja

Pieņemot budžetu, apstiprinām prioritātes. Tā kā pērn bija jāatmaksā vidusskolas remontam ņemtais kredīts un jānodrošina citu iestāžu darbs, par daudzām vajadzībām nevarējām pat sapņot. Taču, veiksmīgi piedaloties konkursā par sakoptāko pagastu, dažādos projektos, kā arī pārdodot granti un mežu, gada laikā izdevās iegūt 112 tūkstošus latu papildus plānotajiem ieņēmumiem un tāpēc paveicām vairāk nekā iecerēts. Izdevās apmierināt visas nopietnākās vajadzības, kuras 2003. gada budžetā sākotnēji palika aiz svītras un nokļuva vēlmju sarakstā. Pils tika pie jauna apkures katla, dejotāji uz Dziesmu un deju svētkiem aizbrauca jaunos tērpos, VSPC tika pie četriem jauniem logiem, bērnu dārzs — pie trīsdesmit.

Veiksmīgi izmantojot valsts investīcijas, gadu ātrāk izdevās nomainīt pils jumta segumu. Tāpat atjaunojām pils mazo zāli, iekārtojām garderobi. Tagad varam strādāt pie citiem vēsturiskās ēkas projektiem, kas skar siltināšanu, logus un notekūdeņus.

Kredīta finansējums un valsts investīcijas ļāva sapost vidusskolu. Ar kredīta naudu gada nogalē beidzot sākam celt sabiedrisko tualeti centrā.

Veicām daudzus ikdienas darbus infrastruktūras uzturēšanai citās struktūrvienībās.

2004. gada prioritātes sarindojām pēc svarīguma. Tā kā esam

izstrādājuši attīstības programmu laikposmam no 2004. līdz 2007. gadam, tad būs darbi, kurus pabeigsim šogad, un būs iestrādes ilgākam laikposmam.

Pirmajā vietā ir sabiedriskā kārtība un drošība. Pie mums sāk strādāt municipālais policists Andris Kukutis. 28. janvārī administratīvās komisijas sēdē šajā jomā pieņemsim ilglaicīgu programmu.

Turpināsim attīstīt ūdensapgādes un kanalizācijas saimniecību. Šogad jāizbūvē septisko notekūdeņu pieņemšanas kamera, līdz 2007. gadam jāuzlabo ūdens kvalitāte — tas jāatdzelžo.

Pieņemot budžetu, būs jādomā par jauno novadu, ko vajadzētu veidot uz pašvaldību sadarbības apvienības *Ziemeļkurzeme* bāzes. Tomēr ikviena reforma ir politiska, un pēdējo vārdu teiks valdība. Jāgaida ciemos pašvaldību lietu ministrs Ivars Gaters ar savu komandu.

Domājam, kā veicināt investīciju projektu sagatavošanu uzņēmējdarbībā. Vajadzīgs vides speciālists Attīstības nodaļā. Mūsu *zaļajā novadā* attīstības, celtniecības un vides jautājumi ir ļoti svarīgi.

Darba kārtībā ir apkures jautājumi, kapličas celtniecība, atkritumu saimniecība. Vienmēr svarīga ir izglītība un sports, pils kā kultūras un izglītības centra pilnveide. Kubalu skolai—muzejam jāpabeidz akreditācijas process. Savukārt parka estrāde būtu jāveido no jauna.

Pilnveidosim darba samaksu. Nebūtu pareizi, ja, palielinoties minimālajai algai, pārējās nemainītos.

Tāpat paredzama štatu palielināšana struktūrvienībās, kur līdz šim strādājis tikai viens cilvēks. Nedrīkstam taupīt uz cilvēku rēķina.

Tātad daudzi no šiem darbiem veicami šogad, daudzi — divu vai pat vairāku gadu laikā.

Guntis Pirvits, Vides aizsardzības un pagasta attīstības komiteja

Pērn, izdzīvošanas budžeta apstākļos, īpaši prioritātes neizvirzījām. Kā iespējamību minējām sabiedrisko tualeti. Nu beidzot tā būs. Kā pagasts ar to tiks galā, ir cita lieta.

Izdzīvojuši esam, šo to pat paveikuši ar uzviju. Pērn diezgan labi iesākām risināt kanalizācijas problēmas, valsts investīcijas apvienojot ar pagasta līdzfinansējumu. Ļoti vēlams šo darbu būtu turpināt.

Šogad lejam par sabiedrisko kārtību, par ūdenssaimniecības tālāktīstību, par uzņēmējdarbības veicināšanu. Vēl svarīgi — kā veidosies novads. Ļoti labi, ka laikus izstrādājām priekšizpētes projektu, kas parāda, kā visiem būtu labāk. Mums, deputātiem, tagad ir pamats, lai brauktu uz Kolku un Anci un tur cilvēkiem skaidrotu, kāpēc mums, trim pagastiem kopā, būtu labāk. Mazirbē, arī tajā daļā, kur Kolkas pagasts, cilvēki ir par kopēju novadu ar Dundagu.

Gunta Skujiņa, Veselības aizsardzības un sociālās palīdzības komiteja

Pagājušā gada vadlīnijas īstenojās labi — es domāju, pagastā kopumā. Kaut vai sabiedriskās tualetes celtniecība un dejotāju jaunie tērpi. Arī mums svarīgo prioritāti — nomainīt četrus avārijas logus — izpildīja.

Šogad prioritāte numur viens — VSPC pastāvēšana. Centram ir jābūt. Vajadzīgs gan dienas stacionārs, gan vieta, kur organizēt sociālo darbu, gan sociālās gultas — iespējams, pietiktu ar sešām — mū-

Redaktora ziņa

Mācāmies sazināties

Pirmā *Dundadznieka* numura ievadā rakstīju: “avīzei .. jēga būs tad, ja tā laika gaitā kļūs par neklātienas satikšanās vietu. Par visu mūsu iespēju telpu. Pagasta vadībai tā būs iespēja skaidrot savu rīcību, lasītajiem — paust savas pārdomas...”

Divu gadu laikā avīzei bijušas veiksmes un neveiksmes, manuprāt, tā ieguvusi savu seju, tikai... cik lielā mērā avīze kļuvusi par satikšanās vietu? Vai pagasta ļaudis — pensionāri, nozaru vadītāji, pašvaldības darbinieki, gudrinieki, vientieši, citādi domājošie utt. — bez īpašas skubināšanas nāk un piedāvā ja ne gluži rakstus, tad ierosinājumus, par ko rakstīt?

Man, naivam cilvēkam, šķiet — tas būtu dabiski, ja kādas struktūrvienības vadītājs, juzdams samilzušus jautājumus gan kolektīva iekšienē, gan attiecībās ar pagastu, pats uzmeklētu avīzes redaktoru un teiktu: mēs nesaprotam viens otru, bet

neskaidrības jāizrunā! Varbūt vajadzīga intervija? Varbūt es varu palīdzēt to sarīkot ar mūsu darbiniekiem? Varbūt jautājumi jāapspriež plašākā lokā — apaļā galda sarunā?

Tā nenotiek. Es nojaušu, kāpēc. Tā nav pierasts. Labāk pa klusam, neizlaižot neko ārpus savām mājām. Vēlāk gan izrādās — publiski neapspriežot lietas būtību, vezums nekust ne no vietas.

VSPC strādājošo ārstu raksta (sk. 6. lpp.) beigās izskan jautājums, vai pašvaldība vēlas risināt neskaidrības konstruktīvas sarunās. Jā gan. Jau vairāk nekā pirms trim mēnešiem centra vadītājai piedāvāju avīzē izklāstīt savu redzējumu. Ja šī izdevība būtu izmantota, tad gan iepriekšējais raksts par VSPC, gan šā numura publikācijas būtu citādas.

Mums jāmacās sazināties. Visiem. Tas nozīmē ilgu laiku.

Alnis Auziņš

Konkurss *Vēstījums mana novada nākotnei*

Projekts tapis, sadarbojoties Dundagas mākslas un mūzikas skolai (DMMS) un ES *LIFE* projekta *Zaļais novads 21* koordinatorei Alandai Pūliņai, un ieguvis Kultūrkapitāla fonda daļēju finansējumu Mākslas dienu norisei.

Konkursu izsludina DMMS, aicinot piedalīties ikvienu (vecums neierobežots), kas vēlas sevi apliecināt

- * vizuālajā mākslā (tehnika neierobežota),
- * fotomākslā,
- * teātra mākslā,
- * dzejā, prozā,
- * mūzikā,
- * dejā.

Darbi jāpiesaka vai jāiesniedz līdz 7. aprīlim. Ikvienā

nozarē vēlams atspoguļot Dundagas novadu.

Darbus vērtēs, būs arī pārsteigumi. Konkursa noslēgums maijā Pils dienu laikā. DMMS var iepazīties ar konkursa nolikumu. **Papildu ziņas un pieteikumi pa tālr. 3232280 un 3232281.**

Apsveicam!

Rīgā Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijas Lielajā zālē no 2004. gada 23. līdz 25. janvārim notika IX Latvijas mūzikas skolu Pušaminstrumentu un sitaminstrumentu izpildītāju kon-

kurss. Dundagas mākslas un mūzikas skolas mūzikas nodaļas 5. klases audzēknis **Kārlis Rērihs** (pedagogs Raitis Rērihs, koncertmeistare Dace Šmite) mežraga specialitātē 19 konkurentu vidū ieguva augsto **2. vietu**.

su pagasta iedzīvotājiem.

Vēl varētu vēlēties budžetā finansējumu sociālajai palīdzībai. Pērn ļoti daudzi nomira, pašvaldība diezgan krietni iztērēja līdzekļus *zārku naudās*, līdz ar to budžets par pāris tūkstošiem latu palielināts. Vēl... Pašvaldībai būtu jādomā par infrastruktūras pilnveidošanu, lai radītu vairāk darbvietu. Par novada izveidi kā prioritāti nemāku spriest. Nedomāju, ka novadā mēs dzīvosim labāk.

Austra Auziņa, Izglītības, kultūras un sporta komiteja

Aizvadītais gads bijis daudziem nozīmīgiem notikumiem bagāts: uzvara konkursā *Sakoptākais pagasts*, pašdarbnieku piedalīšanās Dziesmu un deju svētkos Rīgā, vidusskolas un Mākslas un mūzikas skolas akreditācija, Pils diena, Sporta svētki u.c.

Pilnībā pabeigts pils jumts un mazās zāles remonts, iegādāta jauna skaņu un gaismu aparatūra, ceram, ka šogad pils zālē varēsim sēdēt uz jauniem krēsliem. Bērnu dārzā daļēji nomainīti logi, atsevišķās grupās sagādāts jauns grīdas segums. Pašreiz ļoti svarīgi ir optimizēt bērnu darza virtuves bloka darbību. Pagasta

bibliotekāri rosīgi piedalījušies vairākos projektos, lai piesaistītu līdzekļus grāmatu fonda papildināšanai.

Jau mēnesi dzīvojam jaunajā gadā. Spriežam, kā labāk, taisnīgāk sadalīt līdzekļus, lai apmierinātu visu pagasta pakļautības iestāžu vajadzības. Saprotams, ka daudzas vēlmēs paliks neizpildītas. Atzinīgi vērtējama ir struktūrvienību iesaistīšanās dažādās programmās un projektos, lai piesaistītu līdzekļus.

Ir paredzēts finansējums ierastajiem kultūras un sporta pasākumiem, atjaunosim konkursu *Sakoptākā pagasta sēta*. Kubalu skolas—muzeja akreditācijai nepieciešams gan darbs, gan nauda.

Cerēsim, ka piepildīsies vidusskolas vēlmes: izdosies uzlabot apkures sistēmu, ventilāciju sporta zālē un atrast līdzekļus *Mazās skolas* sporta zāles grīdas remontam. Sekmīgi piedaloties Valsts investīciju programmā ar projektu, varētu iegūt naudu *Mazās skolas* renovācijai. Ir izstrādāta tāme Mākslas un mūzikas skolas tualetes telpu remontam.

Lai izdodas paveikt visu iecerēto!

Alnis Auziņš

Ko tie nospriež, tas paliek

Pagasta padomē 30. decembrī...

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem *Āži* (1,26 ha), *Stirmas* (2,01), *Punces* (5,3 ha) un *Grieži* (7,7 ha, 3,5 ha un 2,5 ha).

► Nosaukumu piešķiršana

No īpašuma *Grieži* atdalāmam 13,7 ha zemes gabalam piešķīra nosaukumu *Masti* un no īpašuma *Punces* atdalāmam 5,3 ha zemes gabalam — nosaukumu *Valkmaļi*.

► Līgums ar SIA Wincono Latvia

Pēc SIA *Wincono Latvia* lūguma pagarināja vēja ģeneratoru parka celtniecības uzsākšanas termiņu līdz 2005. gada 1. janvārim.

► Individuālā darba atļaujas

Atļāva nodarboties ar individuālo darbu: Jānim Skriblim ar remontdarbu pakalpojumiem būvniecībā, Konstanti-

nam Skuratovičam un Igoram Skuratovičam ar mežizstrādes darbiem, Aigaram Višņevskim ar apavu remontu un Viktoram Katrevičam ar zaru slotu siešanu.

... 19. janvārī

► VSPC maksas pakalpojumu cenrādis

Apstiprināja Veselības un sociālās palīdzības centra sagatavoto maksas pakalpojumu cenrādi.

► Pirmpirkuma tiesības

Atteicās no pirmpirkuma tiesībām uz nekustamiem īpašumiem *Pelēči* (4,76 ha), *Tulpes* (6,0 ha), *Pernītes* (12,4 ha) un *Lejiņiem* atdalāmā 6,5 ha zemes gabala.

► Pagasta brīvās zemes

Speciālists Ivars Šleiners un Attīstības nodaļas vadītāja Gunta Abaja iepazīstināja ar pagasta *brīvo* zemju un zemes pieteikumu sarakstu.

Pamatojoties uz teritorijas plānojuma izstrādāšanas nosacījumiem (Talsu rajona padome 08.05.2003. Nr. 1-23.2/350) un novēroto īpašumu sadrumstalošanas tendenci, tos pārdodot, lai veicinātu meža un lauksaimniecības zemju konsolidāciju un nepieļautu to sadrumstalotību, noteica, piešķirot zemes īpašumu lietošanas tiesības, pārdodot vai mantojot zemi, 10 ha mazākās atdalāmās platības ierobežojumu.

► Zemes piešķiršana lietošanā

Piešķīra pastāvīgā lietošanā 4,7 ha zemi saimniecības *Priežkalni* paplašināšanai lauksaimniecības vajadzībām.

► Individuālais darbs

Atļāva nodarboties ar individuālo darbu: Inetai Gajaskarovai un Ilonai Tālbergai ar frizieres pakalpojumiem, Laurai Šteinbergai ar piena pārraudzī-

bu, Zanei Ludevikai ar juvelieres pakalpojumiem, Dzintrai Kiršteinei ar aušanu, Baibai Ansbargai ar zobārstniecības kabineta sanitāres un Rūtai Rimonteī ar medmāsas pakalpojumiem.

► Skolēnu mācību ekskursija

Iepazinās ar vidusskolas lūgumu finansiāli atbalstīt tūrisma programmas skolēnu mācību ekskursiju uz Tatru kalniem šā gada augustā (Ls 600). Papildināja skolas 2004. gada budžetu par Ls 600.

► Nosaukuma piešķiršana

No īpašuma *Lejiņas* atdalāmajam 6,5 ha zemes gabalam piešķīra nosaukumu *Līgaines*.

► Vēlēšanu iecirkņi

Lai sarīkotu 2004. gada 12. jūnijā paredzētās Eiropas Parlamenta vēlēšanas, noteica pagastā izveidot šādus vēlēšanu iecirkņus:

1. Dundagas Pils iela 14, Dundagas pils, Dundaga
2. Nevejas *Nevejas skola*, Neveja
3. Vīdales *Vīdales skola*, Vīdale

Pie mums, uz zemēm

RATUS TAISA CAURU GADU

Tie laiki, kad gudri saimnieki ragavas taisīja vasarā, bet ratus — ziemā, ir pagājuši. Mūsdienās gan ragavas, gan rati jādarina augu gadu. Citiem vārdiem, laikus un nemitīgi jādomā uz priekšu, jāinteresējas, kas nozarē jauns, kādas atbalsta iespējas izmantot savā saimniecībā, ko varbūt pilnīgi nebijušu uzsākt. Tieši tādēļ uz sarunu aicināju mūsu rajona lauksaimnieku padomdevēju — Talsu lauksaimniecības konsultāciju biroja vadītāju *Alfonu Spēku*.

— Vispirms, lūdzu, mazliet pastāstiet par savas iestādes vēsturi un galvenajiem uzdevumiem!

— Esam Latvijas lauksaimniecības konsultāciju un izglītības atbalsta centra filiāle Talsos. Pavisam tādas ir divdesmit sešas — katrā rajonā pa vienai. Pastāvam no 1993. gada, kopš 1997. gada — kā SIA bezpeļņas organizācijas Talsu filiāle. Strādājam pieci darbinieki — divi grāmatvedības, divi ekonomikas lietpratēji un es — biroja vadītājs un augkopības speciālists. Vajadzības gadījumā piesaistām lektoros, nozaru lietpratējus. Auglīgi sadarbojamies ar Talsu tūrisma un informācijas centru.

Jāpiebilst, ka pēc ilgstošas mētāšanās no vienas vietas uz otru esam iegādājušies nekustamu īpašumu un veiksmīgi noenkurojušies K. Valdemāra ielā 21a, vienā ēkā ar Talsu lauksaimnieku apvienību, tuvu gan *Baltajai mā-*

jai, gan Ziemeļkurzemes reģionālajai pārvaldei, gan autoostai. Esam ieguvuši apmēram par trešdaļu vairāk klientu, nekā strādājot attāļajā Miera ielā.

Mūsu galvenais uzdevums ir palīdzēt lauku iedzīvotājiem, sniedzot visdažādākos padomus lauksaimniecībā, būtībā visos viņus interesējošos jautājumos. Mēs nešķirojam — zemieku vai piemājas saimniecība, dokumentus neprasām. Palīdzam risināt tautsaimniecības jautājumus, izstrādāt biznesa plānus (piemēram, *SAPARD*, kas nu jau gan ir pagātne), nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības plānus (proti, kā pilnībā vai daļēji pāriet no tradicionālās lauksaimniecības uz citu nozari), kredīta pieteikumus utt. Šos pakalpojumus sniedzam par brīvu — lauksaimniecības konsultācijas mums ir valsts pasūtījums. Savukārt palīdzību grāmatvedībā piedāvājam par zinā-

mu samaksu. Tā mums pašiem ir neliela biznesa struktūra, kas ļauj dzīvot un attīstīties. Pavisam rajonā grāmatvedībā konsultējam ap 70 klientu, tostarp arī lielākās saimniecības no Dundagas pagasta. Vēl jāuzsver, ka aizvadītajā gadā pieteikumus *SAPARD* iesniedza 15 rajona saimniecības, trīs no Dundagas pagasta — visas nelauksaimnieciskās nozarēs.

— Tātad interese palielinājusies gan rajonā, gan mūsu pagastā?

— Jā, noteikti. Kad Strazdē uzsākām mācību programmu nelauksaimnieciskajā uzņēmējdarbībā, tur ļaudis šķita pabailīgi, nepārliecināti par sevi. Naudas nav, nekā nav. Bet mums izdevās iedrošināt, ka jāiet un jādara. Nu jau Strazdes cilvēki ir braukuši stāstīt par savu pieredzi Bauskas, Dobeles, Jelgavas rajona zemniekiem, arī kaimiņiem Kūļciema pagastā.

Pašlaik līdzīgas nodarbības noris jūsu pagastā. Biznesa plānus mācās izstrādāt divdesmit pieci cilvēki. Domāju, ka cilvēkiem dzims jaunās idejas. Kursu noslēgumā piedāvāsim dalībniekiem pieredzes braucienus pa Kurzemi, Latgali un Vidzemi. Gan mācības, gan braucieni ir par velti.

Dundadzniekus varu uzslavēt. Ja mēs jūsu mājās rīkojam seminārus un mācības, tos vienmēr kupli apmeklē. Tā, piemēram, seminārs par piena kvotām pulcēja tuvu simt cilvēkiem. Nenoliedzami, tas ir arī liels Dundagas piensaimnieku vadītāja Gunta Pirvita nopelns, viņš rosīgi līdzdarbojas mūsu pasākumos.

Vairākas reizes mūs ir uzaicinājuši kaļķenieki — skaidrot par Eiropas Savienību lielās līnijās. Šī ciema iedzīvotāji šķiet vieni no apsviedīgākajiem jūsu pagastā.

Pēc mūsu lektoru atzinuma, Dundagā ir ļoti izglītota publika. Jūsu cilvēki patīkami izceļas ar konkrētiem un būtiskiem jautājumiem. Tas acīmredzot ir liels Dundagas pašvaldības Attīstības nodaļas nopelns.

Pabeidzot mācību programmu nelauksaimnieciskajā uzņēmējdarbībā Dundagas pagastā, dalībniekiem piedāvāsim aizpildīt aptaujas anketas. Mums arī turpmākam darbam svarīgi uzzināt, ko cilvēki gaidījuši un ko guvuši. Viens ieguvums noteikti būs — kursu beidzēji prātis sagatavot nelielu biznesa plānu. Piemēram, kā naturālai saimniecībai pāriet uz citu saimniecokšanas veidu, kā uzrakstīt nelielu plānu pieciem gadiem, kā nedaudz kāpināt ražošanu utt. Mazie biznesa plāni parādīs, kam cilvēki pievēršas, ar ko saista rītdienas cerības. Nešaubos, ka no 25 plāniem kādi patiesi īstenosies.

— Kādās jomās cilvēki varētu vēl vairāk interesēties?

— Ļoti daudzām saimniecībām nav sakārtota grāmatvedība. To silti iesaku izdarīt. Lai saņemtu Eiropas Savienības strukturālo fondu līdzekļus, jābūt kārtībai mājās. Biznesa plānu nevar uzrakstīt, ja nepārzina savu grāmatvedību. ES prasības tikai pieaug. Arī mums daudz vieglāk strādāt ar saimniecību, ja grāmatvedībā viss ir kārtībā. Kaut vai nelielu kredītu pa-

4. Kaļķu *Vārpnieki*, Kaļķi

► Pašvaldības policijas nolikums

Apstiprināja sagatavoto Dundagas pašvaldības policijas nolikumu.

► Valsts investīciju projekti

Iepazinās ar vidusskolas direktora Ulda Katlapa lūgumu un nolēma atbalstīt skolas valsts investīciju projektus 2005. — 2009. gadā un garantēt līdzfinansējumu 20% apjomā.

Nolēma atbalstīt Dundagas pils pieteikumu *Dundagas pils siltināšanas, apkures sistēmas rekonstrukcija un ugunsdzēsības signalizācijas ierīkošana* 2005. gada Valsts investīciju programmai un garantēt līdzfinansējumu 20% apjomā no kopējās projekta summas — Ls 26 800.

Protokolu pārlūkoja Aivars Miška

Pagasta padome uzaicina pieteikties pie Raita Sirkeļa (tālr. 42453) personas, kurām nav īpašuma tiesību uz māju.

ņemt — ātri nokārtot dokumentus un bankā saņemt aizdevumu. Gribu iedrošināt ikvienu, lai nebaidās nākt, jo pie mums nudien nav dārgi jāmaksā.

— Kāpēc tomēr mūsu pusē gan drīz neviens nemēģināja gūt *SAPARD* atbalstu lauksaimniecībā?

— Grūti atbildēt. Varbūt saimnieki nebija pārliecināti par sevi. Varbūt viņus nedaudz atbaidīja valsts nostādnes, tieši kredītpolitika. Es ceru, ka tagad pār vakardienas malā stāvētājiem noteikti nākusi apskaidrība un ES strukturfondus viņi izmantos vairāk un labāk. Un būs tikai vinnētāji, jo šajos fondos gūs lielāku atbalstu. Izmantojot šo fondu iespējas, jaunās saimniecības dabūs atpakaļ 55 līdz 60 procentus ieguldīto līdzekļu. Protams, *SAPARD* ir beidzies visās nozarēs.

Tāpat domājam cilvēkiem palīdzēt, lai apgūtu strukturālo fondu līdzekļus. Tas varētu būt pavasarī, kad pašiem būs skaidrs, kā šos fondus izmantot. Tad rīkosim izglītojošus seminārus.

— Ko vēl varētu ieteikt tiem, kas lūko attīstīties?

— Saimniecībām, kas iecerējušas kaut ko būvēt, jau tagad vajadzētu domāt par būvprojektiem, runāt ar arhitektu. Celtniecība nav vienas dienas jautājums. Toties maksāt gan nevajadzētu — ne par vienu pakalpojumu. Šajā ziņā vēl mazliet jāpagaida. Bet nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības pieredze liecina — būvprojektiem ir labas izredzes.

— Paldies par sarunu!

Alnis Auziņš

Draudzīgo aicinājumu atminoties

Atceroties pirmās neatkarīgās Latvijas valsts vienu no dibinātājiem, pirmo Ministru prezidentu un vēlāko Valsts un Ministru prezidentu Kārli Ulmani un viņa ierosināto pasākumu — 28. janvārī (Kārļa dienā) dāvināt savām skolām, to bibliotēkām grāmatas, nolēmu Dundagas bibliotēkai uzdāvināt fotoalmanahu *Baigais gads*. Kāpēc tieši šo grāmatu un tieši Dundagas pagasta bibliotēkai un nevis skolas bibliotēkai?

Ar 1940. — 41. g. notikumu aprakstiem un fotoattēliem noteikti jāiepazīstas it īpaši jaunākajām paaudzēm, kas nav piedzīvojušas neatkarīgās Latvijas pēdējos gadus, Ulmaņlaikus un asiņaino Baigo gadu, kas pārsvītroja visu gaišo, labo, nacionālo patriotismu un to aizstāja ar kosmopolitisko internacionālismu, bezdievību un asiņaino teror. To zinot, jaunā paaudze labāk sapratīs, kāpēc kara laikā latviešu vīri un jaunekļi stājās policijas bataljonos un vēlāk leģionā, lai

cīnītos pret krievu komunistiem austrumu frontē, lai aizstāvētu Kurzemes cietskni 1944. — 45.g.

Vidusskolas bibliotēkai pirms dažiem gadiem dāvāju grāmatu *Nevienam mēs Latviju nedodam*, kurā apkopoti skolēnu un studentu domraksti par aktuālām nacionālām tēmām un tautsaimnieciskām problēmām 21. gs. Latvijā. Interesanti, cik vidusskolēnu to lasījuši, pārdomājuši!? Vai tā, klāta putekļiem, stāv plauktā vai varbūt noslēpta kā nevēlama un neatbilstoša tautu draudzības ideāliem un integrācijas principiem? Tāpēc *Baigo gadu* dāvinu pagasta bibliotēkai, kur tā būs pieejama plašākam lasītāju lokam.

Tautu, kas neciena savu vēsturi, necienīs arī citas tautas.

Pensionārs Miervaldis Ceimurs, Dundagas vidusskolas absolvents

Kultūras darbinieku dienā

Kā katru gadu, arī šogad 14. janvārī Talsu tautas namā pulcējās rajona kultūras darba darītāji. Svētku diena izcēlās ar daudzajiem darba jubilāriem, kuri, savu darbu darot, nostrādājuši pat 55 gadus. Sveicamo vidū šogad dundadznieku nebija. Vērojot jubilārus, nepateiksi, cik daudz darba gadu aiz muguras. Gaišie smaidi un nebednīgā dzirkstelīte acīs izlīdzināja darba dienu ievilktais grumbiņas. Jubilārus “apbēra” ne tikai ar skaistiem ziediem, bet arī ar mīļiem smaidiem un laba vēlējumiem. Kā dāvanu mēs visi saņēmām vijolnieka Raimonda Ozola un pianista Raimonda Macata koncertu. Daudzi to vērtēja kā izcilu.

Santa Maksimoviča, kultūras darba organizatore

Popiela Mazajā skolā

Gada visvairāk gaidītais notikums neapšaubāmi gan *Mazajā*, gan *Lielajā skolā* allaž ir *Popiela*. Tad ikviens, kam vien nav slinkums un ir kaut mazākās iemaņas kustību mākslā, gatavojas lielajam pasākumam. *Mazajā skolā Popiela* notika jau 16. janvārī. Vadītāju lomā iejutās *Lielās skolas* meitenes. Katru gadu *Popielai* gatavojas daudz bērnu, šoreiz kopumā bija sagatavoti 18 priekšnesumi. Pēc apjomīga, vairāk nekā divu stundu ilgā popzvaigžņu koncerta *Mazās skolas* skolēni izklaidējās diskotēkā, kamēr četru *Mazās skolas* skolotāju žūrijai bija uzticēts svarīgs pasākums — izlemt par šā gada laureātiem.

Pasākums pierādīja, ka *Mazajā skolā* ir daudz jaunu talantu. Paši labākie piedalījās arī *Lielās skolas* diskotēkā 23. janvārī.

Zanda Neparte

Uz zaļa zara 5. numurs

Ceram, ka 6. februārī iznāks Eiropas Savienības *LIFE* projekta *Zaļais novads 21* vēstneša *Uz zaļa zara* 5. numurs. Izdevums ir bezmaksas, un to varēs iegūt projekta centrā *Likajā muižā* Dundagā, tālr. 3232252. Iepriekšējo vēstneša numuru izlaidām pērn martā, bet pārējā pusgada laikā ziņas par projektā paveikto varējāt lasīt mēnešrakstā *Dundadznieks*.

Alanda Pūliņa, projekta vadītāja

Dundagas vidusskola rīko datorkursus (vad. Iveta Mīlta). 30 stundu programmā:

- *Windows*,
 - *Ms Word*, *Ms Excel* pamati,
 - *internets*, epasts
- Maksa Ls 30
- Pieteikties pie skolas sekretāres. Tālr.: 3232192*

Skaidro lietpratējs

Visu gadu čekus krāju... jeb Kā iesniegt gada ienākumu deklarāciju

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) Kuldīgas reģionālās iestādes (KRI) Talsu nodaļa rīko seminārus pašvaldībās par Ieņēmumu un izdevumu žurnālu slēgšanu, Ienākumu deklarāciju aizpildīšanu, kā arī pieņems gada ienākumu deklarācijas.

Gada ienākumu deklarācija

obligāti līdz 1. aprīlim jāiesniedz

►individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku (zvejnieku) saimniecībām, piemājas saimniecībām, kas nav uzņēmumu ienākumu nodokļa maksātāji, ►individuālajiem komersantiem, ►personām, kas guvušas ienākumus no saimnieciskās darbības

Pašnodarbināto ievēribai

2004. gada 6. janvārī pieņemti MK noteikumi Nr.17 Grozījumi Ministru kabineta 2000. gada 6. jūnija noteikumos Nr.193 “Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru”, kas noteic, ka obligāto iemaksu objekta minimālais apmērs pašnodarbinātajam 2004. gadā ir 1 320 latu gadā jeb *110 latu mēnesī* (2003. gadā minimālais apmērs bija 45 lati). Obligāto iemaksu objekta maksimālais apmērs ir 19 900 latu gadā.

Noteikumi piemērojami no 2004. gada 1. janvāra.

Pašnodarbinātā persona (persona,

kas reģistrējusi savu saimniecisko darbību Valsts ieņēmumu dienestā, individuālais komersants, zemnieku/zvejnieku saimniecības īpašnieks, ja viņš **savā saimniecībā** nesaņem darba algu un nemaksā nodokļus kā darba ņēmējs) katru mēnesi aprēķina no saimnieciskās darbības gūto ienākumu: ienākums = ieņēmumi – izdevumi.

Ja ienākums mēnesī ir 110 latu un vairāk, tad personai obligāti jāveic Valsts sociālās apdrošināšanas maksājumi pēc izvēles no visa ienākuma vai no valsts noteiktā minimālā apmēra — 110 latiem.

2004. gadā noteiktā likme ir:

Par pamatkritēriju noteikšanu skolēnu pārcelšanai nākamajā klasē, atstāšanai uz otru gadu vai atskaitīšanai no skolēnu skaita

Rīkojums Nr. 001-I

Talsu rajona Dundagas pagastā 2004. gada 21. janvārī

Pamatojoties uz Vispārējās izglītības likumu un Dundagas vidusskolas pedagogiskās padomes Nr. 4 (22.12.2003.) lēmumu Nr. 2, nosacīt šādus pamatkritērijus skolēnu pārcelšanai nākamajā klasē, atstāšanai uz otru gadu vai atskaitīšanai no skolēnu skaita:

5. — 8. KLAŠU GRUPĀ

- līdz 3 mācību priekšmetiem vērtējums zem 4 ballēm — *pagarinātais mācību gads līdz 2 mācību priekšmetiem*;
- 4 — 5 mācību priekšmetos vērtējums zem 4 ballēm — *pagarinātais mācību gads 2 mācību priekšmetos (sekmīgi pabeigts)*;
- 5 vai vairāk mācību priekšmetos

vērtējums zem 4 ballēm vai nesekmīgi pabeigts pagarinātais mācību gads — *atstāt uz otru gadu tajā pašā klasē*;

- nav saņemts vērtējums kādā mācību priekšmetā gadā (ja no tā nav atbrīvots) — *atstāt uz otru gadu tajā pašā klasē*;

10. KLASĒ

►**vispārizglītojošajā programmā:**

- līdz 2 mācību priekšmetiem vērtējums zem 4 ballēm — *pagarinātais mācību gads līdz 2 mācību priekšmetiem*;
- 3 — 4 mācību priekšmetos vērtējums zem 4 ballēm — *pagarinātais mācību gads 2 mācību priekšmetos (sekmīgi pabeigts)*;
- 5 vai vairāk mācību priekšmetos vērtējums zem 4 ballēm vai nesek-

(individuālā darba, prakses ārstu, mežizstrādes, telpu nomas, transporta pakalpojumiem u.c.),

►personām, kas guvušas ienākumus ārvalstīs.

Gada deklarācijas var iesniegt brīvprātīgi fiziskās personas (iedzīvotāji), lai daļēji atgūtu naudu par mācībām, ārstēšanos. Izdevīgi deklarācijas iesniegt tiem, kam taksācijas gada laikā nav piemērots viss gada neapliekamais minimums (nav strādājis pilnu gadu).

Gada deklarācijas jāiesniedz arī tām personām, kam nodokļu atmaksas tika pārceltas uz nākamajiem taksāci-

- pašnodarbinātajiem 30,27%,
 - pašnodarbinātajiem pensionāriem 27%,
 - nekustamā īpašuma apsaimniekotājiem 28,74%.
- Ja nekustamā īpašuma apsaimniekotājs ir pensionārs vai 1. vai 2. grupas invalīds, viņam sociālās iemaksas nav jāveic. Minētā norma attiecas arī uz zemnieku, zvejnieku un piemājas saimniecību īpašniekiem.

Pašnodarbinātā persona **līdz ceturksnim sekojošā mēneša 15. datumam** iesniedz Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajā iestādē ziņojumu par VSAOIe (5. pielikums) un iemaksā valsts budžetā kopējo pa ceturksni aprēķināto sociālo iemaksu summu.

Aprēķinot mēneša aplikamo ienā-

mīgi pabeigts pagarinātais mācību gads — *atstāt uz otru gadu tajā pašā klasē*;

- nav saņemts vērtējums kādā mācību priekšmetā gadā (ja no tā nav atbrīvots) — *atstāt uz otru gadu tajā pašā klasē*;

►**profesionāli orientētajā (tūrisma) programmā:**

- līdz 3 mācību priekšmetiem vērtējums zem 4 ballēm — *pagarinātais mācību gads līdz 2 mācību priekšmetiem*;
- 4 — 5 mācību priekšmetos vērtējums zem 4 ballēm — *pagarinātais mācību gads 2 mācību priekšmetos (sekmīgi pabeigts)*;
- 6 vai vairāk mācību priekšmetos vērtējums zem 4 ballēm vai nesekmīgi pabeigts pagarinātais mācību gads — *atstāt uz otru gadu tajā pašā klasē*;
- nav saņemts vērtējums kādā mācību priekšmetā gadā (ja no tā nav atbrīvots) — *atstāt uz otru gadu tajā pašā klasē*;

jas periodiem (no 2002. uz 2003. gadu).

Lai operatīvāk aizpildītu gada deklarāciju, ierodoties uz konsultāciju, līdzi jāņem darba devēja *Paziņojums par algas nodokli*, attaisnoto izdevumu apliecinošie dokumenti (par mācībām un ārstnieciskajiem pakalpojumiem), saimnieciskās darbības veicējiem — arī ieņēmumu un izdevumu uzskaites žurnāls.

Neskaidrību gadījumos lūdzam zvanīt VID KRI Talsu nodaļas Konsultāciju daļai: 32 91497, 32 91496.

Seminārs Dundagas pašvaldībā notiks 16. martā plkst. 10.00.

kumu, vienlaikus jānoteic, kāds ienākums ir no gada sākuma. No mēneša, kad ienākums no gada sākuma sasniedz 1320 latus, sociālās iemaksas līdz gada beigām jāveic par katru mēnesi, kaut arī turpmākajos mēnešos ienākums minimālo apmēru — 110 latus — nesaasniedz.

Piemēram, pašnodarbinātās personas Arņa Apses ienākums 2004. gada jūnijā sasniedz 1320 latus, bet jūlijā viņam veidojas 200 latu zaudējumi. Neskatoties uz zaudējumiem, no 2004. gada jūlija līdz decembrim Arnis Apse katru mēnesi no 110 latiem veiks Valsts sociālās apdrošināšanas maksājumus.

Velga Landmane,
VID KRI Talsu nodaļas
Konsultāciju daļas priekšniece

11. KLASĒ

- līdz 2 mācību priekšmetiem vērtējums zem 4 ballēm — *pagarinātais mācību gads līdz 2 mācību priekšmetiem*;
- 3 — 4 mācību priekšmetos vērtējums zem 4 ballēm — *pagarinātais mācību gads 2 mācību priekšmetos (sekmīgi pabeigts)*;
- 5 vai vairāk mācību priekšmetos vērtējums zem 4 ballēm vai nesekmīgi pabeigts pagarinātais mācību gads — *atstāt uz otru gadu tajā pašā klasē*;
- nav saņemts vērtējums kādā mācību priekšmetā gadā (ja no tā nav atbrīvots) — *atstāt uz otru gadu tajā pašā klasē*.

Katru gadījumu var izskatīt atsevišķi, ņemot vērā ārejos apstākļus.

Direktors Uldis Katlaps

Saziņai — tālr.: 3232192, fakss: 3232194

Latvijā

18. decembrī Latvijas Televīzijas (LTV) ģenerāldirektors Uldis Grava iesniedza atlūgumu, jo piekrita partijas *Jaunais laiks* darba piedāvājumam.

30. decembrī Lielupē atklāja lielāko ūdens izprieču vietu Austrumeiropā *Līvu akvaparks*.

2. janvārī Iecavas pagastā reģistrēja pirmo kūlas ugunsgrēku.

5. janvārī LTV ģenerāldirektora vietnieka pienākumus sāka pildīt Edgars Kots.

6. janvārī Nacionālo bruņoto spēku vadība un vairāki simti karavīru Brāļu kapos godināja Ziemassvētku kaujās kritušos.

7. janvārī Satversmes aizsardzības birojs atklāja 2,5 t bezsaimnieka mantas — dzīvsudrabu.

7. janvārī valdības vadītājs Einārs Repše ziedoja Vācijas sabiedriskās organizācijas piešķirto balvu — 25 000 eiro (~15 400 latu) —Valsts Mākslas muzejam latviešu mākslinieku darbu kolekcijas paplašināšanai.

11. janvārī Latvijas Infektoloģijas centrā ievietoja 13 Ādažu mobilā strēlnieku pulka karavīrus ar zarnu darbības traucējumiem.

No **14. līdz 18. janvārim** Latvijā koncertēja Tuvas šamaņu ansamblis.

15. janvārī simtiem cilvēku piemiņas dievkalpojumā godināja Jaunzēlandē bojā gājušos Latvijas alpīnistus.

21. janvārī viena no lielākajām Rīgas brīvostas stividorkompānijām *Man-Tess* izstājās no Latvijas Transīta biznesa asociācijas.

No **23. līdz 25. janvārim** VEF Kultūras pilī notika Rīgas amatierteātru salidojums.

Janvārī Rīgas domes Finanšu komitejas sēdē deputāts Edmunds Krastiņš ierosināja Rātsnama strūklakā iemesto naudu ziedot labdarībai.

Janvārī Vidzemes tirgus direktors paziņoja par ieceri tuvākajos gados gaļas paviljonu pārbūvēt par koncertzāli.

Latvijas Dendrologu biedrība nolēma 2004. gadu pasludināt par Eiropas segliņa gadu.

Pērņ tiešajiem maksājumiem pie-teicās 80 000 Latvijas lauksaimnieku.

Pasaulē

3. janvārī vairāk nekā 100 cilvēku gāja bojā aviokatastrofā, Ēģiptes lidmašīnai iekrītot Sarkanajā jūrā.

3. janvārī Kubā svinēja socialistiskās revolūcijas 45. gadadienu.

Gada sākumā Zemi sasniedza amerikāņu kosmosa pašgājēja *Spirit* iegūtie attēli uz Marsa.

4. janvārī prezidenta vēlēšanās Gruzijā pārliecinoši uzvarēja bijušais opozīcijas līderis Mihails Saakašvili.

No **6. janvāra** to valstu pārstāvjiem, kam ar ASV ir vīzu režīms, iebraucot Amerikā jāatstāj pirkstu nospiedumi un acu fotogrāfija.

9. janvārī Lietuvas Iekšlietu ministrija pieņēma lēmumu izraidīt no valsts prezidenta Rolanda Paksa priekšvēlēšanu kampaņas dāsnāko sponsoru Juriju Borisovu.

12. janvārī pirmajā ceļojumā no Anglijas uz Ameriku devās pasaulē lielākais kuģis *Queen Mary 2* ar 2620 pasažieriem.

“Viņš bija noguris” = “viš bi nogūrs”

14. janvārī Popes pamatskolā notika Latvijas Televīzijas rīkotā diskusija par izlokšņu nozīmi literārās valodas bagātināšanā. Tajā ar rakstniekiem un tulkotājiem tikās dundžiņi, popiņi un pužiņi.

Uz šo pasākumu dundžiņi bija lūgti sagatavot arī kādu priekšnesumu. Ernesta Dinsbergā dzejoļi “Povsars” skolotājas Austras Auziņas sniegumā, “Vien salīdzināšens ziņģ no Dinsberg ierakst” Ulda Švedenberga izpildījumā un 8.a klases meiteņu iestudētais fragments no Sofijas Dravnieces atmiņām par savām skolas gaitu nebēdnībām neatstāja vienaldzīgus ne dalībniekus, ne pārējos viesus. Bet mūsu rādīto rotaļu “Ak tēs Vecandre” par savējo uzskata arī popiņi.

Diskusijā apsprieda dažādus jautājumus: vai izlokšnes bagātina literāro valodu, vai ir iespējams izloksnē rakstītu tekstu pārtulkot citā valodā, lai tas nezaudētu savu jēgu un noskaņu, u.c.

Piedalīšanās šajā pasākumā mums deva iespēju uzzināt, kā top šāda veida raidījumi, kā izturēties

pret savu izlokсни — censties to saglabāt vai izskaust. Diskusijas dalībnieki uzskatīja, ka tā ir jāsaglabā, jo izlokсне ir viena no lietām, par ko mēs varam būt lepnī, ar ko varam izcelties. Bet saglabāt savu izlokсни nemaz nav tik viegli, jo skolā (latviešu valodas un literatūras stundās) ir jārunā un jāraksta pareizā literārā valodā, un tam tā arī vajadzētu būt. Bet kad lai runā dundžiski? Izskanēja doma, ka varētu izveidot dundžiņu izlokšnes pulciņu vai kaut ko līdzīgu, lai skolēniem būtu iespēja apgūt pareizu dundžiņu valodu, neļaujot tai izzust. Līdztekus nedrīkst aizmirst literāro valodu. Diskusijā no dundžiņu puses izskanēja arī jautājums, kā rīkoties latviešu valodas skolotājam, labojot skolēnu domrakstus, ja, piemēram “viņš bija noguris” vietā rakstīts “viš bi nogūrs”. Varbūt neuzskatīt to par kļūdu, bet kā stila

(izlokšnes) iezīmi un malā atzīmēt pareizo literāro variantu. Bet grūti darīt divus darbus vienlaikus, tāpēc novēlu skolniekiem saprotošus domrakstu labotājus.

Lelde Dēvita,
Dundagas vidusskolas
10. kl. skolniece

Vidusskolā sadzied kori

Piektdien, 16. janvārī, Dundagas vidusskolā notika vairāku rajona skolu sadraudzības koncerts.

Kopā ar mūsu vidusskolas kori dziedāja Talsu ģimnāzijas koris, Talsu 2. vidusskolas koris un Rojas vidusskolas koris.

Sākumā katrs koris uzstājās atsevišķi. Mēs, dundadznieki, dziedājām tautas dziesmas *Es par tumsu nebēdāju* un dziesmu *Vēl ir laiks*. Rojas vidusskola iepriecināja ar Ziemassvētku dziesmām, Talsu ģimnāzija — ar Ziemassvētku dziesmu popūriju, tomēr īpaši izcēlās Talsu 2. vidusskolas koris. Tā kā šajā skolā izveidots arī kamerkoris, kas jau paspējis paceļot pa pasauli, tad arī viņu piedāvātā

Tikšanās ar pensionāru līderi
6. februārī plkst. 11.00 Dundagas tautas namā tikšanās ar Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētāju Ainu Verzi.
Gaidām visus pensionārus!

1. februārī plkst.11.00 Dundagas baptistu baznīcā viesosies DONALDS KLERIJS no ASV — sludinātājs, psihologs un mūziķis — saksofonists. Visi lūgti!
<i>Sarmīte Zumberga</i>

Ciemos

VALPENE

Ciems ar kultūrvēsturisku zīmi. Valpenē dzīvojis un pie Ernesta Dinsberga skolā gājis Krišjānis Barons, un Dainu tēva māsas bērnu atzars joprojām mīt ciemā. Savdabīgs notikums ir Valpenes piramīda — piemiņas zīme Baronam un šai vietai, ko tēlnieks Vilnis Titāns darinājis 80. gadu otrajā pusē ar toreizējā kolhoza atbalstu vismaz sešas vasaras. Akmeņos iekalti visu apkaimes māju vārdi.

NO F. ĪVNIEKA PAGASTA APRAKSTA

Bij. Valpenes muižas jaunsaimniecības: *Apeņi, Aplociņi, Apšukalni, Bērznieki, Būki, Ciesnieki, Dangas, Dīķlejas, Druviņas, Dumbari, Graudiņi, Griķi, Gruntskalni, Kaimiņi, Kalniņi, Klintis, Kriķi, Licnieki, Māldruvas, Olkalni, Priežbogi, Pumpuri, Rojnieni, Trumpas, Vidiņi, Zariņi.*

Sadalītas bij. Valpenes muižas kalpu mājas: *Bauči — Beiči, Zaļlauki, Jaunupe;*

Lauksargi: — Damali, Lauksargi; Mestri — Dīžmestri, Liediņi.

Bij. Valpenes krogs (Zariņi). Valpenes meliorācijas biedrība, 1930.13.III

Kulģarnitūras Valpenes ciema *Pumpuros*, īpašnieks Fricis Sudmalis.

Āboliņa kūlēji Valpenes ciema *Pumpuros*, īpašnieks Fricis Sudmalis.

IZ SENIEM LAIKIEM

1290. gada dokumentā sakarā ar strīdu starp Kursas bīskapu un Rīgas domkapitulu uzskaitītas pēdējām piederošās vietas *in regionibus Donedange et Thargele*, proti, ***Walpene**, Ancen, Navien, Videle, Munye, Asen, Hilsen, Ancetabe, Cantyn, Patzen, Sebdagen, Sosterne, Calten, Cirspurnen et Thargele* un *Gavesne*.

Arheoloģija un Etnogrāfija XVI. Rīga, 1994. 151.-159.lpp. V. Pavulāne. Raksītās vēstures avotos minētās apdzīvotās vietas Kurzemē 13. gadsimtā (Miera Kursa)

Leģenda par sarkano plankumu

F. Īvnieks, Dundagas pagasta apraksts,105. lpp.

Kad agrāk iegāja Dundagas pils sētā pa lielajiem vārtiem, tad labajā pusē pie otrā stāva logiem varēja redzēt sarkanu plankumu. Ar balsināšanu to nekādā veidā nav bijis iespējams iznīcināt. Sarkanā krāsa vienmēr spiedusies laukā no mūra. Tikai pēc pils pēdējās pārbūves (pēc tās dedzināšanas 1905. gadā), kad mūrnieka darbus vadījis Jānsbergs no Talsiem, mūrī esot ticis izkalts lielāks caurums, pēc tam tas atkal no jauna aizmūrēts un siena nolīdzināta. No tā laika sarkanais plankums šai vietā vairs nav redzams.

Tautā saglabājušies nostāsti, ka sarkanais plankums cēlies no cilvēku asinīm. ...

Pēc otra varianta, Valpenes pusmuižas vagaram ticis uzdots pirms labības sēšanas ielikt zemē 100 graudus no katras labības šķirnes dīgtspējas izmēģināšanai. Iepriekšējā gadā Valpenes pusmuižā padevušās ļoti labas auzas, tāpēc vagars auzu dīgtspēju neesot pārbaudījis. Iesētās auzas neesot uzdīgušas, un viss auzu lauks palicis tukšs. Vagars aizsaukts uz muižu, un par viņu priesta tiesa. Vagars aiz durvīm klausījies un sapratis, ka viņam

spriež bargu sodu. Nevēlēdamies sevi mocīt un necerēdams no soda izglābties, vagars ar bārdas nazi pārgriezis sev rīkli. Kad spriedēji iznākuši, tad viņi atraduši vagaru jau beigtu. No vagara asinīm tad esot cēlies šis sarkanais plankums.

KRIŠJĀNIS BARONS UN VIŅA DZIMTA

Valpenē bērnību pavadījis latviešu ievērojamais folklorists, *Latvju dainu* tēvs Krišjānis Barons (1835 — 1923). Šajā ciemā joprojām mīt Barona dzimtas pēcteči.

No Sofijas Dravnieces atmiņām; rokraksts, bez datējuma, no Kubalu skolas —muzeja fondiem [Krišjāņa Barona] māsa Kristīne strādā Ciroles muižā pie Osten Sackena, kas manto Dundagas muižu. Viņa aiziet tam līdzī uz Dundagu un apprecas ar Kronbergu, kas arī atnācis kungam līdz no Ciroles. Kronbergu ieliek par vagaru Valpenes pusmuižā [vēlāk rentnieks]. Lopkopību pārzina Kristīne [ir mo-

■ *Valpenes pusmuižas centrs 1911. gadā.* Foto no Kubalu skolas-muzeja krājuma

dere]. Kristīne ņem pie sevis Māru un Krišjāni, vēlāk atnāk arī māte un pārējās māsas, izņemot brāli Ansi, kas paliek Ilē par pavāru.

Māsa Anna kalpo muižā, apprecas ar mežjunkuri Treijeru; viņas vietu muižā dabū māsa Līze, kas vēlāk apprecas ar Adamoviču. Marija apprecas ar Pēterbergu, kas vēlāk pieņem uzvārdu Dravnieks.

Annai Treijerei, dzimusi Baron — ir viens dēls, skolotājs, tam bija vairāk dēlu un meitu ..

Katrīne Plugis, dzimusi Baron — pēcnācēju nav.

Made Freivalds, dzimusi Baron — viens dēls, tam daudz pēcnācēju, daži vēl dzīvo Valpenes apkārtnē, kolhoznieki.

Kristīne Kronbergs, dzimusi Baron — viens dēls, divas meitas. Kronbergam nav palicis neviena pēcnācēja, viena meita — bijušā arhibīskapa Teodora Grīnberga māte. Pārējie pēcnācēji izklīduši vai miruši.

Līze Adamoviča, dzimusi Baron, dzīvoja *Dingās* — trīs meitas; mazmeitas — skolotāja Klāra Freienberga un Elza Tomsone.

Marija Dravniece, dzimusi Baron — *Kužniekos*. Meitas Lizetes pēcteči dzīvo Kaļķos — Maijas un

Jāņa Reķa trīs zēni un viena meitene.

Marijas Dravnieces dēla Jāņa meita Sofija *Pēter—Kužniekos*, [mūža novakarē Talsos].

Marijas Dravnieces dēla Friča dēli — ASV.

Barona dzimtas dzīves vieta Dundagā bija galvenā kārtā Valpene un Valpenes apkārtnē. Viņa māte Enģele, dzimusi 1793.g., mirusi 1884.g., apglabāta Valpenes kapos. Tepat atdusas arī viņas meitas Anna, Made un Kristīne un to pēcnācēji.

Līze un tās piederīgjie un pēcnācēji atdusas Dingu ģimenes kapos (apm. 5km no Dundagas pa Mazirbes ceļu).

Krišjāņa Barona māsas Kristīnes vīrs Kronbergs sūta [Krišjāni] apm. 1846.gadā Kubeles skolā pie E. Dinsberga.

1861. — 1862.g. līdzekļu trūkuma dēļ K. Barons pavada Dundagā pie radiem, galvenokārt Valpenē. Arī skolas un studiju gados vasaras pavada Valpenē.

No S. Dravnieces atmiņām, uzrakstītas 1980. gadā

Kronbergi Valpenē dzīvojuši lepmi un bagātīgi. Bijuši labi ienākumi no lopiem un laukiem. Kronberga tēvs labi izskolojis savus bērnus — divas meitas un dēlu Kārlī un arī sievas brāli Krišjāni Baronu. (Krišjānim Baronam studijās palī-

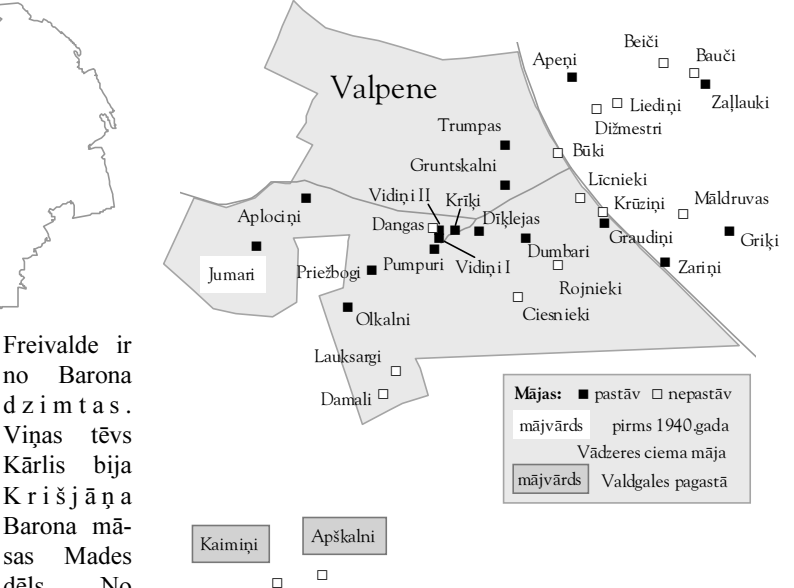

dzējuši arī citi radi — viņa māsu vīri.)

Kronbergam bijuši labi zirgi un lepmi aizjūgi un rati. Manā bērnībā vēl uz pīdarbaugšas bija viņa divi tamborāti — divjūgu un vienjūgu. Viņš mīlējis lepmi braukt. Tas nav paticis Dundagas dižkungam. Tas sācis paaugstināt renti. Beidzot rente bijusi tik augsta, ka Kronbergs (dēls) nav vairs spējis to nomaksāt. Palicis kungam parādā un beidzot ticis iztūrupēts. Šo to paspējis noslēpt pie radiem, piem., .. tamborattus. Bet nav bijis kurp iet. Tad mans vectēvs piedāvājis savas sievas māsas dēlam zemes gabaliņu, kur uzcelt mājiņu un dzīvot. .. Kronbergi Valpenī atstāja ap 1892. — 1893. gadu. No turienes tie pārnāca uz *Pēter—Kužniekiem*. ..

Marijas Dravnieces (Baronas) meitas Lizetes Freienbergas vīrs, Kārlis Freienbergs, bija Valpenes krodznieks, vēlāk saimniekojis Mazirbes krogā. (*Pēdējā rindkopā — izraksts no S. Dravnieces atmiņām, 1996.g. pierakstījis Ivars Abajs.*)

Vilma Kukle, dz. Lipenberga, 1939.g. Vādzeres *Jaunzemos (Jumaros)*: “Mana tēva māte Līna

Freivalde ir no Barona dzimtas. Viņas tēvs Kārlis bija Krišjāņa Barona māsas Mades dēls. No mamma s puses dzimtas koku esam kaut cik apzinājuši. Mamma māsīca bija uzzīmējusi veselu palagu, pa visu māju izklājām.”

Marta Zigate, dz. Martiņfelde, 1926. g. *Māldruvās*, ceturtā paaudzē Valpenē: “Mani senči ir Valpenes muižā, krogā dzīvojuši. Vai tikai Barona Made krogā nav mirusi?

Mans vecaistēvs Kārlis Freivalds ir Madei dēls. Vilma Kukle—Lipenberga ir manam brālēnam meita. Barona muzejā Rīgā vairākas reizes esmu bijusi. Pirms gadiem septiņiem mani aicināja. Izcepu dižraušus un aizbraucu. Kādi 30 — 40 no dzimtas bijām.”

VALPENES KAPI

M.Z.: “Valpenes kapi ir diezgan seni, no kādiem 1800. gadiem. Tur otrā pusē raka granti. Mana vecmāte teica, ka tur arī bijuši dzelzs krusti, un tur nāca ārā kauli, kur granti raka.”

BRĪVALSTS GADI

M.Z.: “Toreiz ciemā vienreizēji labi satikām.

Vasarā sviestu paši netaisījām, nodevām pienu Dundagas pienotavā. Uz kannas uzrakstīja, ka vajag pretī sviestu, laikam maksāja 2 latus kilogramā. Kad sviestu atveda, tad tas kādu laiku ceļmalā stāvēja, un ne reizes kāds svešs to nepaņēma.

Pauninieki žīdi apkārt nebrauca, bet tādi, kas lopus veda. Vienu mēs saucām par Ponkeli. Reiz viņš atveda zirgu un mainīja pret govī. Tētis nebija mājās, Ponkels atstāja govī piesietu pie ratiem, jo bija sarunājuši.

Otrs bija Freibergs, tas man uz tirgu pirka šokolādi. Reiz saslimu ar garo klepu. Mana mamma bija teikusi: — Ko nu darīs, ka mums tāds kāslēns meitens? Freibergs atbildējis: — Kaut man viens tāds kāslēns meitens būtu! Viņš nakts vidū skrējis uz veikalu citronus un ko tur vēl pirkt. Veikals atradās Valpenes krogā, krogs — netālu no *Graudiņiem*.

Tie žīdi, kam bija veikali, vajadzības gadījumā aizdeva naudiņu. Visi sadzīvoja.

Ciemā bija krautuve. Ap divdesmit cilvēku strādāja, tepat arī gāja dzelzceļš — prom uz Dundagu, otrs atzars uz Lonasti, tur veda tikai kokmateriālus. Nodarbināja vīrus, bet dažas sievas arī.

Valpenē dzīvoja jaunsaimnieki. Turīgākie bija Āboli *Vidiņos* — Elgai Ābolai vecāki. Arī jaunsaimnieki, bet zeme centrā, viņiem labāk padevās. Ābolam laikam bija kūts no muižas laikiem. Tagad tā māja pārtaisīta, uzbūvēts otrais stāvs.

Mans tēvs Lāss Martiņfelds bija igaunis, jau no astoņu gadu vecuma

braucis šurp ganu gaitās. Pa rudeņiem brauca atpakaļ uz Sāmsalu, kur gāja skolā. Palika te un vēlāk galīgi aizmirs a igauniski runāt.

Māldruvas uzcēla mans tēvs 20. gadu sākumā. Mums bija 22 ha, *Griķu* jaunsaimniecībai — 14,8 ha. Te lielākai daļai bija ap 20 ha. *Māldruvas* iepriekš esot sauktas *Klinti*, bet vēl esot otras tādas mājas pagastā bijušas, tāpēc pārdēvētas. Mums visapkārt ir māls.

Es no septiņu gadu vecuma vācu lopus. Tētis visapkārt bija uztaisījis žogu, tomēr visu laiku bija jābūt klāt. Tētis viens pats 13 ha plāvu plāva. Bija četras piecas slaucamas govīs, divi zirgi. Mašīntalkās Stankevics brauca ar kuļmašīnu. Tad kādu jēriņu nokāva, iedzēra aliņu un paštaisītu vīniņu. Šņabi ne.

Māldruvās bija sešas septiņas bišu saimes. Radiem un draugiem deva, mašīnmeistariem.

Latvijas laikā tēvu ielika cietumā, ka neiet dienēt, bet viņš te nedrīkstēja dienēt. Viņš aizbrauca un nodienēja lgaunijā.

Man bija 6 gadus jaunāks brālis, bet 15 gadu vecumā nomira.”

■ *Martas Martiņfeldes un Aiņa Zigata kāzu dienā 1947. gada 1. jūnijā.*

Foto no M. Zigates albuma

VĀCU LAIKI

M.Z.: “Miera nebija. Nemītīgi nāca partizāni pēc pārtikas un vācieši — kontrolēt. Ebreji te taisīja elektrības līniju, kāds latvietis arī pa starpām. 1944. gadā, kad jau bija sajukums, sargi paši bēga un palaida gūstekņus vaļā. Un tā viņi pa mežiem klaiņoja. Apkārtējie viņus pabalstīja ar maizi, speķi. Vienreiz mums gandrīz slikti izgāja. *Māldruvās* ieradās vācu žandarmi un prasīja, lai atzīstamies, ka slēppjam partizāni. Sāka šaut griestos. Man toreiz bija 17 gadu, dikti sabijos. Žandarmi neko neatrada, lai gan mana brā-

lēna draugs tiešām slēpās. Mums bija maza verandas augša, tur bija izzāģēts caurums, kur vienam cilvēkam pabēgt. Divas trīs reizes žandarmi izvadīja māju, sienu. Vēlāk bēglis aizgāja mežā, un tur viņu apcietināja.

Viens žids 1947.g. atbrauca pie mums, tā kā paldies pateikt.”

PĒCKARA LAIKS

M.Z.: “Krievi ar varu laužās iekšā, kā istabā, tā pie skapiem klāt. Reiz viens zaldāts, laikam kalmiks, prasījās pa nakti. Jāteic, par laimi. Vēlāk citi gribēja tikt iekšā, bet kalmiks krieviski sauc, ka te jau pilns.

Vīriešus paņēma prom uz filtrāciju — vispirms uz Dundagu, vēlāk uz Talsiem vai Stendi. Gājiens pa ceļu bija milzīgs. Arī tēvu un vienu bēgli no *Māldruvām* paņēma. Pēc divām dienām palaida mājās.

Līdz 25 gadu vecumam dzīvoja *Māldruvās*. *Griķi*, kur tagad dzīvoju, ir manas mātes brāļa māja. Mūs savienoja kopā ar mana tēva saimniecību laikam 1952.g. Vajadzēja palikt uz vienu govī.”

PADOMJU REPRESIJAS

M.Z.: “Kad bija izvešana 1941. gadā, tad toreizējā arhibīskapa T. Grīnberga māsu Šarloti, ļoti slimu, gribēja izvest. Viņa baidījās, ka ceļu neizturēs. Tad līdzbraucējs, apsargs no vietējiem, teica, lai neved. Un neaizveda.

No Valpenes 1949. g. laikam neizveda, visi bija jaunsaimnieki. Kaimiņš Ernests Maļinovs no *Zariņiem* gan pirms tam atnāca un teica, lai taisās, ka būs jābrauc. Mūs pamatīgi nobaidīja — 24. martā *Māldruvas* ielenca, ienāca trīs iekšā, paprastāji dokumentus. Man bija 5 nedēļu vecs bērniņš. Domāju, tūlīt vedīs. Bet atstāja. To atcerējāties ilgi, gadiem vēl baidījāties. Man ilgāku laiku bija slikti ar veselību.

Roņnieku iedzīvotājus apcietināja 50. gadu sākumā. Iespējams, kāds partizānis pie viņiem bija dzīvojis. Visas ēkas viņi paši bija uzbūvējuši. Māte bija beigta jau centrālcietumā, tēvs izdzīvoja. Meita Vilma Vēberga vienreiz bija atbraukusi uz šejieni.”

KOLHOZA LAIKI, MELIORĀCIJAS LAIKI

M.Z.: “Kolhozu nodibināja 1949. g. pēc izvešanas. Tēvs iestājās 1950. vai 1951. gadā, kad uzlika tik lielus nodokļus, ka nebija, kur likties. *Lislenko* kolhozs saucās, maziņš bija — Valpene, Plintiņi. Vēlāk priekšsēdētājs bija Niedols. Mans vīrs strādāja rūp kombinātā, es kolhoza biedre nebiju, bet dabūju 30 dienas atstrādāt par govī, 30 — par zirgu. Kartupeļus, graudus deva.

Lejā tecēja trīs valķi. Vienu sauca par Ribdīka upīti, vismaz manā bērībā. Te, plāvā, valķi satecēja kopā. Mēs kolhoza laikos uztaištām dīķi, karpas un sudrabkarūsas salaidām iekšā. Un melnais stārķis pie mums dzīvoja.

70. gadu vidū meliorācija uztaištāja lielu grāvi, un nav vairs dīķa.

Kroga ēka arī ar meliorāciju aizgāja. Koka ēka, bet nebija nemaz sagrūvusi.

Mūsu pusē septiņas mājas noārdīja meliorācijas laikā: *Ķikuti, Māldruvas, Bērtmeji, Bauči, Mesteri, Bēči* un *Liedīņi*. Tētis uzbūvēja jaunu kūti 30. gadu beigās. To ārdīja pus dienu. Māju — *Māldruvas* — arī nošķūrēja. Dabūju 1652 rubļu

kompensāciju. Maz! Atbrauca pie manis un lika uz balta papīra lapas parakstīties. Esot jāsteidzas, ja es nebūšot ar mieru, tad nedabūšot neko. Kas man atlika?”

Guntis Pīrvīts, no 1983.g. dzīvo *Zariņos*: “Kad brauca autoveikali, tepat bija pietura. Sanāca no *Gūtmaņiem*, no citām mājām. Tā 80. gados bija sievām pulcēšanās vieta.”

■ **Pirmajā rindā no kreisās: Marta Zigate, blakus māte Jūlija Martinfelde. Otrajā rindā vidū Martas meita Sarmīte. 60. g. vidū Māldruvās.**

Foto no M. Zigates albuma

VALPENES PIRAMĪDA

Dažos tūrisma ceļvežos aplami minēts, ka Valpenes piramīdā iekaltas **bijušo** apkaimes māju vārdi. Tādās domās ir arī vairāki vietējie iedzīvotāji. **M.Z.:** “Piramīdu uztaisīja 80. gadu nogalē. Laikam iekalti to māju vārdi, kas iznīcinātas. Bet arī *Griķi* esot, lai gan mūsu māja pastāv. Es tur neesmu augšā kāpusi.”

Vislabāk uzklautīt pašu piramīdas veidotāju — tēlnieku **Vilni Titānu**.

V.T.: “Viss sākās ar Imanta Ziedoņa dižkoku grupu. Es tajā darbojos no paša sākuma, no 70. gadiem. Braucām katru sestdienu un svētdienu, es gandrīz vienmēr. Kultūrvēsturiskajās vietās, pie dižkokiem likām akmeņus un iekaltām vārdus un zīmes.

Braukājām arī pa Dundagas pusi, kopjot ainavu, atbrīvojot dižkokus. Viens no mūsu nozīmīgākajiem objektiem bija celgalā, kur pagriežas uz Dinsberga muzeju — mēs to par Dinsberga birzīti nosaucām. Celmalā tur ir nokaltis ozols. Strādājām un pie ozoliem nolikām trīs četrus akmeņus, katru nosaucot savā vārdā, piemēram, Dinsberga ozols, Māldruvas ozols — tie bija kādreiz vietējie skolotāji.

Reiz, tā strādājot, sakrāmēju mazus akmentiņus kaudzītē. Kā skici, kā maketu. Uzreiz iztēlojos, ka var sakraut arī no lieliem akmeņiem iespaidīgu piramīdu. Bet ideja ir viena lieta... Izrādījās, ka vajag lielu neatlaidību. Tas prasīja sešus vai septiņus gadus. Tik ilgi neesmu strādājis ne pie viena cita darba.

Bija astoņdesmito gadu vidus. Runāju ar toreizējo kolhoza priekšsēdētāju Aldonu Zumbergu, un viņš uzreiz piekrita. Bez viņa atbalsta, bez tehnikas nekas nebūtu tapis. Visi vietējie, ar ko nonācām saskarē, mūs atbalstīja. Strādāju lielākoties jūlijā un visas vasaras dzīvoju piln. Tas bija par brīvu. Ar traktoriem un mašīnām veda akmeņus klāt, jo, lai gan piramīdas pamatnē jau bija akmeņi no meliorācijas laikā, tomēr vajadzēja vēl krietni. Kolhozs sedza visas izmaksas. Feins vīrs bija Miša no Pāces, kas strādāja ar 25 tonnīgo krānu, kam bija gara strēle. Svarīgi ir, lai cilvēki tādās reizēs saprastu, kas notiek. Parasti

jau šoferi un *kranovščiki* ir diezgan neiecietīgi, ka tik ātrāk. Valpenes piramīdu veļot, tā nebija. Lai gan tā nebija joka lieta! Es pats visu darīju, stropēju, katru akmeni iegrozīju savā vietā. Dažreiz grozu, grozu, bet akmens tur nesēž neparko, noņemos ar vienu veselu stundu. Tādu lietu es darīju pirmo reizi. Kad viena kārtā bija noklāta, tad akmeņus ar dzel-

žiem sasējām. Protams, viņi paši par sevi sēž, tomēr satorējām caurumus un sasējām ar salocītiem āķiem, dzelžiem. Nemitīgi no dzīvesvietas Carnikavas zvanīju uz Dundagu Zumbergam, līdzko varēja iedot krānu, tā es braucu prom. Reizēm lietus

lija, pavisam nejauks, bet — tehnika iedota, jāstrādā! Kādreiz arī velti atbraucu.

Citi no dižkoku grupas pie piramīdas neko daudz nedarīja, bet vītolīņus celgalā, kas ved uz Valpeni, gan vairākkārt stādījam. Grūti ieaugās, toties tagad daži jau ir kārtīgi izauguši.

Tur bija arī pilnīgi aizaudzis dīķis, un to iztīrīja. Ziedonim bija pazīšanās, viņš to nokārtoja, ka vienai zemnieku saimniecībai piešķīra ekskavatora pakalpojumus. Tas bija vērtīgi, ka aizaugušo dīķi sakopa,

un vēl ideja bija — lai piramīda spoguļotos ūdenī.

Darbs bija domāts kā vietvārdu zīme. Pēdējo akmeni apdarināju 1990. gadā, un tajā iekalu, ka tas veltīts Krišjānim Baronam. Viņš Valpenē bija dzīvojis un skolā gājis. Pašā augšā iekalu tautasdziesmu.

Akmeņos iekalu visu Valpenes ciema māju vārdus, ko iedeva Ivars Abajš, stūra akmeņos — debess puses apmēram pēc kompasa. Mājavārdi daudz maz atbilda katram sektoram. Ja piramīdu saplacinātu, tad mājas atbilstu debess pusēm. Varbūt ir viens izņēmums. Iekalu vienas mājas vārdu, kas, iespējams, nav ciemā, laikam *Aučī [Bauči?]*. Tās mājas atrodas mežā, kur iet uz balto purvu. To māju saimnieks bieži nāca pie manis un daudz ko stāstīja.

Piramīdas diametrs ir apmēram

12 m, augstums — starp astoņiem un deviņiem metriem.

Vēlāk, kad piramīda jau bija pabeigta, atklājās interesanta lieta, tiešām Dieva pirksts. Reiz iegāju Valpenes kapos. Stāvu uz vidus celiņa un skatos — piramīda ir ieprojektēta tieši uz to, tālumā redzama. Tas nebija tā domāts, kā var tā sagadīties?! Tagad droši vien aizaudzis, aiz kapiem aug alkšņi, vītoli, kārkli, derētu sarīkot talku, lai atsegtos skats uz piramīdu.

Tajās vasarās pie mums nāca bērni no tuvējām mājām, burtiski lipa klāt. Stāstījām viņiem, kas te būs, ka nedrīkst piedrazot. Runājoties un draudzējoties dzīvojam, varbūt drusku vairāk papildījām viņiem vasaras. Draugi esam palikuši līdz šai dienai. Toreizējiem bērniem tagad jau pašiem ir bērni. Lindai Mikai ir dēlēns Sandijs. Viņi dzīvo *Vidiņos*, un es viņus katru gadu apciemoju. Ar šo ģimeni nodibinājās ciešākas saites, bet citi puikas arī nāca un kāpelēja. Blakus ir *Dīķlejas*, toreiz piramīda atradās uz tā īpašuma.

Mājavārdus iekalu pāris vasarās. Vienu gadu trīs četri studenti palīdzēja. Tovasar Kultūras fonds mūs drusku atbalstīja. Bet tā jau pats

■ **1989. vai 1990. gads. Līdz piramīdas virsotnei vēl daži akmeņi jāuzvel. Pie akmens Vilnis Titāns**

■ **V. Titāns:** “Valpenes bērni mūs apciemoja katru vasaru. Tuvāk sadraudzējāties ar Miku ģimeni no Vidiņiem. Pirmā no kreisās Linda, tagad viņai pašai jau dēlēns Sandijs.” Foto no V. Titāna albuma

piramīdu regulāri aplauj, bet viss šķiet kārtībā. Joprojām braucu uz Dundagu, lai gan dižkoku grupa vairs nepastāv. Atbraucu vairākas reizes gadā, arī šajos Ziemassvētkos biju.”

MŪSDIENAS

G. P.: “Te daudzus laukus apstrādā SIA *Dundaga*. Kopā man ir ap 60 ha. Lauksaimniecības zemē kaut ko čubināties, tehnika ir paveca. Bišķi audzējam labību, kartupeļus savām vajadzībām... Vajadzētu teļus iepirkt. Ziemā nopērk mazus, rudenī paaugušies lieli. Lauksaimniecība ir vaļasprieks.”

M.Z.: “Tagad man ir 39,8 ha. Govs līdz šim vēl bija. Tagad tā ir pie meitas. Te palikušas tikai vistas, sunīši un kaķīši.”

Stāstījums par *Jumariem* (agrāk *Jaunzemiem*) jāsadala divās daļās.

■ **Mūsdienas. Lielo kāpostu skābēšana Jumaros. Vecāmma Vilma un mazdēls Ernests.**

Foto no V. Kukles albuma

Agrāk šī saimniecība iekļāvusies Vādzeres ciemā, pēc mūsdienu iedalījuma — Valpenē. Tāpēc pagātnes notikumi un atmiņas lai paliek Vādzerei, bet šajā reizē — par dzimtas atgriešanos tēvu tēvu mājās.

Vilma Kukle, dz. Lipenberga, 1939.g. *Jaunzemos (Jumaros)*: “Tagad jau te sakopts. Kad mani vecāki nomira, māja stāvēja tukša vairāk nekā desmit gadu. Dzīvojam Ventspilī. Pa vasarām gan māju pāremontējam, dārzu kopām, tomēr bija arī aizaudzis. Vienreiz ēkai izsita logus. Reiz vīra brālēns gribēja redzēt *Jumarus*. Braucām pa meža ceļu. “Nē, Jāni,” viņš teica vīram, “tādos džungļos tu nekad nenāc dzīvot! Tev skaists četrstābu dzīvoklis!” Iebraucām iekšā. Vasaras vidus, jānogas gatavas. Izstaigājām dārzu. “Vai, cik skaists!” brālēns teica, “atmet ar roku Ventspilij!”

Austris Kristapsons reiz teica: ko jūs mokās, brauciet un dzīvojiet pavisam! Tomēr mēs tā nedomājam. Vīram patika viņa šofera darbs. Naudas mums nebija. Domājām māju pārdot, es jau piekritu. Bet tad naktī sapnī mammīte atnāk: neatstājiet mani, es jums palīdzēšu! Es vairs nespēju pārdot. Tas laikam bija lemts, ka vajadzēja atgriezties.

Vēl bija tāda sakritība. Kad meita Gunita precējās, draudzene viņai uzdāvināja govī. Mēs to uztvērām par joku. Bet draudzene tik zvana un stāsta, kā teliņš aug, pēc tam, ka govys jau apsēklotas. Aizbraucām pēc gotiņas, bet meitas draudzene iedeva arī aitiņu, vīstīņas, divas pīles. Mēs: nav ar ko samaksāt. Viņi: bet mēs taču maksu neprasām!

Atstājām dzīvokli dēlam, es pametu darbu Ventspils slimnīcā, lai gan līdz pensijai bija daži gadi. Tas bija 1994. g. pavasarī. Saimniecības ēkas bija visas. Šajos desmit gados esam uzcēlušī garāžu un pirti, mazliet attīrījuši dīķi. Pirmie gadi bija grūti. Mēnešiem gaidījām naudu par graudiem. Vēlāk sākām paši zemi apstrādāt. Pamazām sadabūjam tehniku, kļuva vieglāk. Sējam rudzus, miežus, auzas, citreiz kviešus arī pa hektāram. Paši apstrādājam, vienīgi kombaini no Kristapsona. Meža zvēri patraucē, bet jāmāk sadzīvot ar visiem.”

Gunita Tropiņa, dz. Kukle: “Man, Ventspilī augušanai, pirmie gadi pagāja grūti. Biju pieradusi būt cilvēkos. *Jumaros* grieisti izpuvuši... Un es baidījies no tumsas!

Pamazām vien viss nostājās savās vietās. Izmācījāties Konsultāciju biroja rīkotajos lauksaimnieku kursos Talsos, radās kāda saprašana.

(Nobeigums 7.lpp.)

Lauzīsim galvas dotajā virzienā!

Pārdomas, lasot “Dundadznieka” vilku mēneša rakstu “VSPC — kā tālāk?”

Pirms 6 gadiem dega vecā Dundagas slimnīca, kurā darba gaitas sākušī vairāki Latvijā pazīstami ārsti. Slimnīca, kurā dienasgaismu ieraudzījuši daudzi dundadznieki. Slimnīca, kurā veselību atguvuši vietējie un citi rajona iedzīvotāji, viņu vidū arī tagadējie deputāti un viņu vecāki. Slimnīca, kurā mediķi atvieglājuši slimu pēdējās ciešanas. Tā kā ēkas atjaunošanai bija vajadzīgi lieli līdzekļi un laiks, bez minstināšanās pieņēma lēmumu izveidot “Dundagas slimnīcas un ambulances” Dundagas centrā, jo bija vēlme saglabāt veselības aprūpi viiem spēkiem.

Valsts ierēdņi, vēloties izveidot rietumvalstu līmeņa medicīnu Latvijā, neņēma vērā zemo provinces infrastruktūras līmeni un milzīgo iedzīvotāju materiālā stāvokļa atšķirību. Medicīnas attīstības *MAS-TER* plāns paredzēja līdz 10 slimnīcām visā Latvijā, bet neparedzēja katram lauciniekam auto, lai nokļūtu līdz mediķiem, nenoasfaltēja ceļus. Tādēļ Dundagas pagasta iedzī-

votāji novērtēja veselības centra saglabāšanu un slavēja pagasta padomi, jo pirmo palīdzību varēja saņemt Dundagā, nevis Talsos vai Ventspilī. To novērtēja un kā paraugu valstī rādīja daudziem ārzemju viesiem, citu pašvaldību delegācijām un kā ļoti būtisku izcēla arī konkursā par sakoptāko pagastu pērn. Domāts tika arī par nākotnes novadu, kurā veselības un sociālās aprūpes centrs būs vajadzīgs. Ģimenes ārsti uzņēmās turpināt rūpes par saviem pacientiem arī jaunizveidotajā “Dundagas veselības un sociālās palīdzības centrā”, kur ārstējās gan bērni un pieaugušie, gan vecie un kopjamie cilvēki (kopā no 1998. g. ~2000 cilvēku). Mediķi snieguši gan pirmo palīdzību sadarbībā ar ātrās palīdzības brigādi traumū un avāriju gadījumos, gan ārstējuši daudz dažādas slimības. Lai arī šī skaitījās zemas intensitātes slimnīca, tomēr vairums pacientu ļoti novērtēja māju un ģimenes tuvumu. Daudzi atkopās pēc operācijām, daudziem sniegta moderni nosauktā paliatīvā

tām lietām, kas decembra avīzes rakstā ir — skaidri redzams — pārprastas vai nesaprastas.

Gunta Abaja: — Nav notikusi diskusija. Vienā mājā runā vienādi, otrā — otrādi, un vadītāja acīmredzot nepārrunā ar saviem darbiniekiem.

Decembra rakstā nav uzsvērtā doma, ka pagasts nostātos pret medicīnu un ģimenes ārstiem. Likums un valsts politika ir tā, ko pagasts nespēj grozīt. Tieši tādēļ nopietnas slimības būs jāārstē Talsos, tādēļ jādibina sociālais dienests VSPC.

Es decembra raksta ievadu uztvēru kā retorisku jautājumu, kas mudina meklēt atbildes. Jebko jau var iztulkot pilnīgi otrādi. Rakstā ir **vai-cāts** — kā pašvaldībai rīkoties, **veidojot jauno budžetu**, kur ņemt daudzos tūkstošus latu, kurai struktūrvienībai noņemt? Un šis **jautājums** ir vietā.

Ēriks Bērzkalns: — Atbildes rakstā virmo emocijas. Žēl, ka centra vadītāja nav izteikusi savus priekšlikumus. Arī pagasta padomes sēdēs nevis Diāna Teibe ierosina deputātiem apspriešanai savus priekšlikumus, bet viņai diktē, kas

aprūpe pirms aiziešanas viņsaulē. Pēdējos gados mediķi arvien bijuši godināto vidū pasākumā *Gada cilvēks*.

Lauku ārsts neaiziet no darba kabineta grafikā paredzētajā laikā un maksu par mājas vizīti nesāņem pēc nobraukto kilometru skaita kā taksometrs. Rūpes par slimo liek atstāt iesāktas vakariņas, un ģimenes pasākumus plāno atkarībā no dežūru grafika Veselības un sociālās palīdzības centrā (VSPC). Mediķi VSPC strādā savu pacientu labā un ne sava labuma dēļ.

Tādēļ, izlasot rakstu “VSPC — kā tālāk”, radās vairāki jautājumi, uz kuriem viennozīmīgu atbildi droši vien nav. Izrādās, kopš VSPC pastāvēšanas pagasta pašvaldība to uzturējusi nelikumīgi un līdz šim centra dotēšana traucējusi izveidot visa pagasta sociālo dienestu. Taču VSPC finansētāja nav tikai pašvaldība, bet arī pacienti, Valsts slimokase, ambulatoro kabineta ienākumi un ģimenes ārsti. Jau pats nosaukums VSPC liecina, ka šī ir ne tikai medicīniska, bet arī sociāla iestāde. *Dundadznieka* 2003. g. decembra numurā rakstīts, ka pagasts līdz šim esot rūpējies par “VSPC pašreizējo darbinieku un nevis VISU pagasta iedzīvotāju labumu”! Tad jāsecina, ka pašvaldība, dotējot

darāms. Ir pietrūcis iestādes vadītāja darbs nopietns darbs.

Rīta Zemtiņa: — Es brīnos par vienu — kā iestādes vadītāja var pateikt, ka nevēlas neko saīti?

Sandra Dadze: — Man atbildes raksts likās kā ārstu sauciens pēc palīdzības. Vadītājai acīmredzot ir problēmas ar padotajiem. Kā tikt galā...? Cieš mūsu pašu cilvēki.

Anda Felša: — Tas nav ne kolektīva, ne vadītājas viedokļa. Ļoti uzmanīgi vairākas reizes pārlasīju avīzes rakstu un neatradu neko, kas neatbilstu patiesībai.

Gunārs Laicāns: — VSPC — pašvaldības iestādi — izveidojām 2001.g. 19. aprīlī, kad dakteri atdā-lījās pilnīgi un sāka savu privātpraksi. Sociālā aprūpe ir simtprocentīgi pašvaldības funkcija, veselības — valsts. Viss, ko darām saistībā ar medicīnisko aprūpi, ir pašvaldības brīvprātīga darbība.

Runājot par finansējumu... Mūsu ēkā privātprakses ārsti maksā 1 latu par kvadrātmētru, bet tur ietilpst viss — apkure, sētnieks, baltie halāti... Izpilddirektors teic, ka, izrēķinot visus pakalpojumus, par 1 kvadrātmētru būtu jāmaksā vismaz Ls

izglītības iestādes (bērnudārzs, vīdusskola, mākslas un mūzikas skola, bibliotēkas u.c.), rūpējas par tajās strādājošo darbinieku labumu, nevis par pagasta iedzīvotājiem?

Ir smagi apzināties, ka iedzīvotāju veselības aprūpē nostrādātie gadi (dr. Rērihai — 10, dr. Feltai — 18, bet dr. Skujiņai — 27), izrādās, ir bijuši uz citu Dundagas pagasta iedzīvotāju un struktūrvienību, īpaši uz bērnudārza un skolas rēķina! Cik gan daudz pagasts dotējis savus 3 dakters, kuri pa visiem kopā saņēma 1 ārsta apmaksātu slodzi (Ls 148 uz papīra) un kopā ar ātro palīdzību nodrošināja savu pacientu aprūpi 24 h diennaktī, kā valsts paredzējusi? Varbūt tādēļ daudzi jauni un spējīgi speciālisti pēc dažiem pagastā nostrādātiem gadiem aizgājuši no Dundagas? Vai bērnudārza sapuvušie logu rāmji arī ir uz veselības aprūpes darbinieku sirdsapziņas? Vai tiešām VSPC vainojams, ka pagastā līdz šim nav bijusi pieklājīga sabiedriskā tualete un kārtīgs pašvaldības policists?!

Tagad izsludināts jauns darba piedāvājums ārstam — iestādes vadītājam, taču mēs visi zinām, ka Talsos joprojām trūkst ģimenes ārsta un Latvijā kopumā — ap 1000 ārstu. Pagasta padomē 15. decembrī šis lēmums pieņemts, vadītājai Di-

10. Turklāt ar ārstiem joprojām nav noslēgti līgumi! Arī tas ir centra vadītājas pārzīnā.

Redkolēģijas lēmums: publicēt ārstu rakstu un skaidrojošu rakstu.

Izpilddirektora Andra Kojro komentārs:

— Gandrīz trīs mēnešus darba grupa — Inguna Klēvere, Maira Remesa un es — pētīja visus VSPC virzienus un izmaksas. VSPC līdzekļus gūst no pagasta, pašu ieņēmumiem un slimokases. Dienas stacionārs ieguvis sertifikātu, un tā darbību finansēs valsts. Pilnībā sevi atpelnā zobārstniecība, bet rentgenu, laboratoriju un fizikālo terapiju nepieciešams dotēt. Pagasta daļa centra darbības nodrošināšanā jeb budžetā aizvien palielinās un jau augustā līdz 48%. Tas rada zināmu spriedzi. Pērn VSPC budžets bija Ls 72 000, šogad iesniedz Ls 90 000...

Saprotams, ka, aizvien palielinoties VSCP daļai, kādai struktūrvienībai tiek mazāk. Tā ir vienkārša aritmētika, un es nesaprotu, kāpēc par to būtu jāapvainojas.

Turklāt pašvaldība ir darījusi ļoti lielu darbu, visu laiku uzturot *slim-*

ānai Teibe apsolot, ka ģimenes ārsti šo vietu atbrīvos. Pašlaik neziņā par VSPC tālāko likteni ir gan deputāti, gan VSPC personāls, gan arī ārstējamie un kopjamie pacienti. Piedāvātais dienas stacionārs pieejams pagasta centra iedzīvotājiem. Ikdienas atbraukšana un ārstēšanās lauciniekiem būtu sarežģīti gan transporta, gan izmaksu dēļ. Vai kāds ir izrēķinājis, cik izmaksās 4 sociālo darbinieku pilnvērtīga darbība? Vai šie 4 cilvēki spēs nodrošināt ikdienas aprūpi arī pagasta malienēs dzīvojošajiem vecajiem cilvēkiem, kas nevēlas no savām lauku mājām pārcelties uz bērnu lielpilsētu dzīvokļa kaktiņu, kurā arī būtu nepieciešams aprūpētājs? Kurš var pateikt, kurā brīdī medicīniskā aprūpe pāriet sociālajā? Pagasta budžeta prioritātēs 2004. — 2007. g. nav minēta sociālā aprūpe (sk. *Dundadznieka* 2003. g. dec. num.).

Iespējams, ka pārdomas un izjūtas pēc virsrakstā minētā raksta izlasīšanas būtu citas, ja jautājumu par VSPC pagasta pašvaldība risinātu konstruktīvās sarunās. Bet vai ir vēlme?

30.12.2003.

VSPC strādājošie ārsti

nīcu, kā tautā to joprojām dēvē. Privātprakses ārstiem ir labas telpas. Pērn atradām līdzekļus, lai izpildītu vēlmes — nomainījām trīs logus. Tagad atradīsim līdzekļus, lai sociālajam dienestam būtu savs dators.

Negribu noniecināt VSPC nozīmi, un ieguvēji esam visi, īpaši gados vecie Dundagas iedzīvotāji. Bet mums arī jāprot līdzsvarot visu nozaru vajadzības, optimizēt štatu vienības. Paredzot apkalpot 15 sociālās gultas, šī sadaļa izmaksā vairāk nekā Ls 30 000. Bet vai būtu lietderīgi nodarbināt atsevišķu pārtikas bloku? Tāpēc radusies doma — līdzekļu taupīšanas nolūkos ēdienu centram piegādāt no bērnudārza.

Neredzu, par ko būtu īpaši jāstrīdas. Jāpilda likums, kas prasa izveidot sociālo dienestu, jāvienojas par visiem labvēlīgāko modeļiem ar sociālajām gultām — jādzīvo un jāstrādā.

Sagatavoja Alnis Auziņš

Kad avīze jau bija sagatavota, tomēr saņēmām ar Diānas Teibes rakstu, ko arī publicējam.

VSPC paveiktais 2003. gadā un rūpes par VISU pagasta iedzīvotāju kopējo labumu

Mazajām slimnīcām nav iespējams veikt sertifikāciju kā slimnīcām, tā ir ļoti dārga, un prasības — a u g -stas. Lai saglabātu medicīniskos pakalpojumus, izvēlējamies variantu **ambulatorie pakalpojumi**, tas ir, rentgena kabinets, fizioterapijas kabinets, laboratorija, zobārstniecības kabinets, dienas stacionārs (arī ambulatorais pakalpojums); vēl ir īslaicīgās sociālās gultas (zemas intensitātes stacionārs — tautas valodā — slimnīca) — diennakts stacionārs. Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūra (VOAVA) īslaicīgajām sociālajām gultām sedz tikai veselības daļu, otra puse sociālajā aprūpē jāsedz pagastam.

Daudzi vēl nav sapratuši, ka mazās slimnīcas statusā Veselības un sociālās palīdzības centrs (VSPC) nav no 2001. gada 1. maija, kad šī iestāde sāka darboties, tā sniedz ne tikai medicīniskos, bet arī sociālos pakalpojumus. Sociālie pakalpojumi — 6 ilgstoši sociālās gultas, kas atrodas VSPC ēkā; mājas aprūpe 10

Dundagas pagasta iedzīvotājiem, kam ir piesaistīti aprūpētāji.

Sociālo darbu vada galvenā speciāliste sociālajā darbā — Māriete Jurča, beigusi sociālo attiecību institūtu “Attīstība”, pēc apliecības “sociālās palīdzības organizators”. Iesniegumus, iztikas līdzekļu deklarācijas, kā arī deklarācijā norādītās ziņas apliecinošus dokumentus izvērtē sociālā komisija (septiņu cilvēku sastāvā), nosaka pabalsta apmēru un klienta līdzdarbošanos, tālāk tos virza uz Veselības aprūpes un sociālās palīdzības komiteju, un to visu apstiprina Dundagas pagasta padome. Pēc likuma šie dokumenti jāizvērtē Sociālajam dienestam, un, ja lēmums klientu neapmierina, viņš prasību sniedz Veselības aprūpes un sociālās palīdzības komitejā; ja lēmums arī pēc tam neapmierina, prasība sniedzama pagasta padomē.

2003. g. 15. decembra Dundagas pagasta sēdē, ko vadīja G. Laicāns, pieņēma lēmumu *Sociālajā dienestā nodarbināt 2 darbiniekus, nevis četr-*

rus. Vai ar diviem darbiniekiem var izveidot kārtīgu Sociālo dienestu, kā prasa likums?

VSPC 2003. g. ir sertificēts dienas stacionārs un laboratorija, līdz ar to 2004. g. varam piesaistīt līdzekļus no VOAVA.

2003. g. izlietotie līdzekļi sastāda Ls 78 755, šajā summā ietilpst arī šādi izdevumi:

- sociālā (?) aprūpe mājās;
- Dundagas aprūpes fonda (*Vecā stacija*) elektroenerģija un darba algas;
- brokastis trūcīgo ģimeņu bērniem;
- ēdināšana internāta bērniem;
- līdzekļi pensionāra aktivitātēm;
- četru logu nomaīņa VSPC ēkā;
- remonts telpām, lai veiktu sertifikāciju;
- alga galvenajam speciālistam sociālā aprūpē;

no šiem līdzekļiem tiek finansētas sociālās gultas vientuļajiem cilvēkiem, šīs funkcijas nebūt nav medicīniskie pakalpojumi, kā to nosaucis pagasta padomes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns rakstā “VSPC — kā

tālāk?” [*Dundadznieks*, 2003. g. decembris].

2004. g. noslēgts līgums ar VOAVA par īslaicīgajām sociālajām gultām (diennakts stacionārs), līdzekļi tiek piešķirti par veselības aprūpes pakalpojumu. Vai pagasts atradīs līdzekļus sociālajai daļai, lai šis pakalpojums būtu pieejams? Ja pagasts neatrod līdzekļus daļējai diennakts stacionāra uzturēšanai un atsakās no šiem līdzekļiem, ko piedāvā VOAVA, tad ilgstošas sociālās gultas vienas nevar pastāvēt. Paliek dienas stacionārs (vakarā pacienti dodas uz mājām). Dienas stacionārā medikamenti jāiegādājas pacientiem; ja nav līdzekļu medikamentu iegādei, tad tā ir sociālā problēma, nevis medicīniskie izdevumi.

Vai tiek padomāts, kas visvairāk nepieciešams cilvēkiem ārpus Dundagas centra? Pēc likuma pašvaldībai būtu jāatrod līdzekļi diennakts stacionāram, jo tās ir īslaicīgās sociālās gultas, kurās galvenokārt ārstējas vecie cilvēki un kurus Talsu slimnīca neņem pretī.

Vai tiešām domājam par cilvēkiem? Vai tā ir mūsu lielākā vērtība? “Pagājušais gads mūsu pagastam bija ļoti labs. Pieņemta budžeta un tā izpildes starpība bija 112 000 latu. Pēc šī gada pieredzes budžeta izpildē varam diezgan droši prognozēt, ka nākamgad pagastam naudas būs vēl vairāk,” — citāts no G. Laicāna intervijas. [*Talsu Vēstis* 2004. g. 8. janvārī, “Dundaga nobriedusi lielām pārmaiņām”]. (*Red. piezīme*. Ls 112 000 nav kaut kāda brīvā nauda, bet konkrētiem mērķiem piesaistīts finansējums, piemēram, pils jūmtam, bērnudārza logu nomaīņai.)

Rodas jautājums, kāpēc pagasta padomes priekšsēdētājs grib samazināt VSPC līdzekļus un darba apjomu? Aicinu Dundagas pagasta iedzīvotājus izteikt savas domas!

Diāna Teibe, Veselības un sociālās palīdzības centra vadītāja

Vizītkarte

Santa Maksimoviča — kultūras dzīves vadītāja

Kopš jaunā gada pagastam ir jauna kultūras dzīves rīkotāja. Līdz šim *Santu Maksimoviču* pazinām kā labu bērnodārza audzinātāju. Nupat Santa *nolikusī savas vieglās dienas un sākusi strādāt jaunā — grūtākā un atbildīgākā amatā.*

— Lūdzu, atgādiniet dažus svarīgākos savas dzīves pieturas punktus! Jūs tomēr neesat dundadzniece.

— Piedzimu uz uzaugu Aizkrauklē, kur joprojām mīt mans radu pulks. Vēlāk izglītību turpināju Rīgas pedagoģiskajā skolā. Grūti pateikt, cik tā bija apzināta izvēle. Kopš bērnības man allaž iegādājās kādu mazāku piekātīt, kopā rotaļāties. Toreiz arī profesiju izvēle nebija tik plaša kā tagad.

Pēc pedagoģiskās skolas beigšanas varēju izraudzīties nākamo darbavietu no diezgan daudziem piedāvājumiem. Piemēram, bija iespēja strādāt Ķekavā. Bet es piekritu doties uz šejieni — nedomājot. Dundagas vārds tik jauki noskanēja! Sava nozīme bija arī tam,

ka nenācu viena, bet kopā ar draudzeni Ilzi Bāliņu, kas bija no Virbiem. Tikai pēc izvēles paskatījies kartē un tad gan nospriedu — āprāts! Tik tālu! Tas bija 1987. gada ziemā. Kopš tā laiku esmu dzīvojusi un strādājusi šeit par bērnodārza audzinātāju.

— Kā iejutāties jaunajā vietā? Prom nav gribējies mukt?

— Nē, nekad. Kad atnācu, tad gan nedomāju, ka palikšu uz mūžu. Bet iesakņojos. Dundaga mani pieņēma. Varbūt ne uzreiz, bet jaunībā laikam arī vieglāk iejusties. Ja nu vienīgi sadzīves ziņā izjutu neērtības. Ilgstoši dzīvoju kopmītnē, lai gan man solīja dzīvokli uzreiz. Jā, tas bija viens no iemesliem, kāpēc šeit atnācu.

Taisnība, mani radi apciemojot jo-

projām nesaprot, kāpēc šeit esmu palikusi. Mani šis apvidus ir piesaistījis. Dundaga ir patīkami sakopta, īpaši burvīga vasarā.

— Kāpēc nolēmāt pieteikties kultūras dzīves vadītājas amatam?

— Protams, bērnodārzā ir jauks kolektīvs. Kopīgie svētki, jubileju svinēšana ir brīnišķīga. Arī darbs ar bērniem nav apnicīgs, katra diena dod kaut ko negaidītu. Taču man gribējās pamēģināt kaut ko citu. Jutu, ka viens darba posms ir noiets un vajadzīgas pārmaiņas.

— Jaunais amats nav tas vieglākais...

— Savā ziņā pamudinājums radās pēkšņi. Zināmā mērā tas ir Rudītes Balķītes nopelns, jo viņa, strādādama par kultūras darba organizatori, mani mazliet iesaistīja. Gan palīdzēju sagatavot pasākumus, gan pati piedalījies. Pils dzīve kļuva tuvāka.

— Bail nav?

— Ir! Nākas saskarties ar diezgan daudz nezināmā. Neesmu pieradusi ilgi sēdēt pie galda, bet te man priekšā papīru kalni.

Man gribas iekustināt cilvēkus, lai vairāk būtu *iekšā*. Ļoti ceru, ka izdosies. Ir taču tā, ka rīko pasākumu, pūlas, bet atsaucība — maza. Kaitina šur

tur dzirdētās runas: mums jau nekā nav, nekas nenotiek. Bet, tad, kad tiešām ir kaut kas labs izdevies, kā pērn Pils diena, piekrišana reizēm ir neliela. Pašlaik esmu spara pilna. Varbūt pasākumi vēl vairāk jāreklamē, ne tikai iz-

■ Santa tikmēr piedalījās pasākumos, kamēr sagribējās tos rīkot.

Foto no Santas Maksimovičas albuma

mantojot avīzi un afišu dēļus, bet daudzus arī tieši uzrunājot un aicinot.

— Kādu redzat savu darbu nākotnē?

ESMU MĒRĶTIECĪGS CILVĒKS

Norika Kunderka ir viens no retajiem jauniešiem, kas pēc augstskolas atgriežas dzimtajā pusē — strādāt savā bērnības skolā. Viņa ir ar svaigām zināšanām, jaunām idejām un dara tik ļoti vajadzīgo — strādā ar jauniešiem. Lai arī saruna izvērtās visai nopietna, piebildīšu, ka draugu pulkā Norika ir lielākā joku plēsēja.

— Kur tu esi mācījusies un kāda ir tava specialitāte?

— Pēc Dundagas vidusskolas mācījos Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskolā, Psiholoģijas fakultātē. Ieguvu psiholoģijas skolotājas kvalifikāciju. Jau vidusskolas laikā aizrāvos ar psiholoģiju. Biju dzirdējusi, ka šī skola dod labas zināšanas psiholoģijā, tāpēc piedalījies konkursā “Būšu skolotājs”, kas notika tepat Dundagas skolā. Jau pirms izlaiduma zināju, ka esmu iestājusies augstskolā. Augstskola deva ne tikai teorētiskās zināšanas, notika arī daudz praktisku nodarbību. Katrā ziņā, neesmu vīlusies ne augstskolā, ne zināšanu līmenī, ne profesijas izvēlē. Vēlētos arī turpmāk studēt psiholoģiju vai kādu tās novirzienu padziļināti. Taču patlaban mācos LU maģistrantūrā skolvadību. Man ir mērķis iegūt pēc iespējas augstāku izglītību.

— Kāpēc strādā Dundagā, nevis, piemēram, Rīgā?

— Studiju laikā strādāju vairākās darba vietās Rīgā. Tad arī sapratu, ka Rīga tomēr nav īsti man piemērota, nepatīk lielā steigā. Jau sen man lies, ka Talsi būs vieta, kur dzīvošu. Tā tas arī pašlaik ir.

Tā kā Dundagas skolā strādā mana mamma un arī pati šo skolu esmu beigusi, tad bieži te iegriezos. Direktors Uldis Katlaps mani aicināja strādāt. Nolēmu pamēģināt. Darbs ir ar skolēniem — tā ir mana specialitāte un, šķiet, arī padodas. Taisnība, kad augstskolā pasniedzēji prasīja, kurš domā strādāt par skolotāju, parasti pacēlās tikai dažas rokas. Manējās starp tām nekad nebija. Vienmēr uzsvēru, ka nekad nebūšu skolotāja. Nekad nesaki *nekad!*

— Kādi ir tavi pienākumi skolā?

— Esmu direktora vietniece audzināšanas darbā. Uzraugu audzināšanas darbu, iesaku dažādus risinājumus. Rīkoju pasākumus skolēniem, vadu skolēnu parlamentu. Esmu 7. k jeb korekcijas klases audzinātāja. Strādāju, lai paaugstinātu šo skolēnu pašvērtējumu, nostiprinātu uzmanību, trenētu atmiņu, lai viņi gūtu labākas sekmes. Jau pēc pirmā mācību pusgada sekmes ir uzlabojušās. Bērni jūtas ļoti labi, piedalās pasākumos, iegūst labas vietas. Tas savukārt no viņiem prasa papildu darbu.

— Salīdzini skolu *tavā* laikā un tagad!

— Kad es mācījos, mēs bijām

viens draugu bariņš — komanda, kas visu ko darīja, visur piedalījāmies. Vienmēr bija jautri, protams, arī “podus gāzām”. Man liekas, ka tagad skolā valda lielāka demokrātija. Tas varbūt nav slikti, taču šķiet, ka dažreiz skolēni to izmanto nepareizi, sev kaitējot. Skolas pašpārvaldi gan īsti neatceros. Vienīgi to, ka 10. klasē atdzīvinājām skolas radio. Bijām vairāki dī-

džeji, arī es.

— Pastāsti nedaudz par skolas parlamentu! Vai jūs sadarbojaties arī ar citām skolām?

— Parlamentā darbojas 30 skolēnu. Ir šādi ministri: kultūras, informācijas, bērnu tiesību aizsardzības, finanšu, izglītības, sporta un ārlietu. Ir arī prezidents un viceprezidents. No šā gada ir viens vienots skolas parlaments, kas dalās apakšpalātā un augšpalātā. Tādējādi mazie bērni nav atdalīti no lielajiem. Viņi izsaka arī savas idejas, ko lielie labprāt pieņem, un kopā tās īste-

no. Katru mēnesi viens no ministriem veido kādu pasākumu. Pēdējais un sen gaidītais jaunums ir deju grupa, ko vada Daina Miķelsone.

Jau labu laiku un cieši sadarbojamies ar Dāniju, ar Skovbo skolas parlamentu. Ciemojāmies pie viņiem novembrī, martā viņi brauks pie mums. Ārlietu ministrija ir atbildīga par sadarbību ar rajona skolām. Mūsu skolā notiek daudz dažādu pasākumu, piemēram, koncerti, uz kuriem aicinām labus mūziķus, arī biļešu cena ir pieņemama. Skolēniem būtu jānovērtē tas, ko skola dara viņu labā — attīsta viņu prasmes, piedāvā pasākumus un pulciņus.

— Vai tu jūti, ka tava izglītība palīdz izprast skolniekus? Vai tā palīdz arī pašas dzīvē?

— Draugi man vienmēr ir uzticējušies. Jebkuram cilvēkam, manuprāt, jābūt nedaudz psihologam. Sevišķi skolā, kur ik dienu noris darbs ar skolēniem. Jāņem vērā individuālās un vecumposmu attīstības īpatnības. Kolēģi ir ļoti atsaucīgi, jo visi jau mani šeit zina “no bērna kājas”. Esmu jaunākā skolotāja. Nedusmotos, ja vēl kāds tāds būtu, tomēr uzskatu, ka lielākā daļa mūsu skolotāju spēj iet laikam līdzi.

— Vai slodze ļauj ar visu tik galā?

— Jā. Sākumā grūti orientējos skolas darbā. Tagad jau ir pierasts. Svarīgi ir atrast īsto saikni ar skolēniem. Un — jo vairāk jādara, jo vairāk iespēj. Tikko samazinu slodzi, tā arī darba spējas samazinās.

pamazām uzsākam. Uz Valpenes pīramīdu var aizstaigāt, meža ceļš ved uz Liepniekvalka alām.”

V.K.: “Kolhozs meliorācijas laikā visas ābeles sagrūda čupā. Iestādījām no jauna. Dārza kamīnu uz-mūrējām. Bišu saimes gan nobeigušās. Manam papam bija vairāk nekā desmit. Derētu atjaunot.”

Par *Jumaru* saimniekiem, kur, cita citu papildinot, sadzīvo trīs paaudzes, var teikt īsi — kaut mums tādu būtu vairāk! Pagalmā slejas karoga masts, kur valsts svētkos un tālākiem ciemiņiem par godu uzvelk karogu. Ar prieku saimnieki rāda desmit kadiķu birtaliņu. Vārtus un

— Liels paldies pils direktorei Andai Felšai, kas bija parūpējusies par pamatu manam darbam — par pasākumu plānu jaunajam gadam, ko esmu izskatījis, un budžeta projektu. Plānā ir paredzēti mūsu ierastie pagasta pasākumi. Maijā rīkosim Pils dienu, jūlijā — Dundagas svētkus.

Abi notikumi vēl labā atmiņā, Dundagas svētki aizpērn bija tā gada lielākais notikums — mīļi, jauki, kupli.

— Kā vērtējat iespējamo sadarbību ar citām pagasta nozarēm? Varbūt kultūras darba kopējs var sastrādāties ar sporta dzīves pārzinātāju, ar Mākslas un mūzikas skolu, rīkojot kopīgus lielākus pasākumus?

— Šie priekšlikumi ir jāapsver. Es vēl tikai speru pirmos soļus, daudz nezina, vaicājama pils saimniecei Andai. Skaidrs, ka dažāda sadarbība, piemēram, vietējo sponsoru piesaiste, arī ietilps manos darba pienākumos, jo bez finansēm neko nevar izdarīt un tikai ar pagasta naudu vien arī neiztikt.

— Vecos laikos bija tāds joks — pirmie desmit gadi tie grūtākie. Tagad laiks straujāks, tāpēc tik ilgu iesūpošanos nevaru vēlē. Lai izdodas pirmais gads!

Alnis Auziņš

— Ko tu domā par braukšanu strādāt uz ārzemēm?

— Manuprāt, kamēr nav iegūta augstākā izglītība, nav vērts. Es Dānijā gadu mācījos (11. klasē), taču līdztekus pildīju kontroldarbus un sūtīju uz Latviju. Mācījos arī vasarā, jo negribēju izlaist vienu gadu šajā skolā. Kad ir iegūta augstākā izglītība, tad ir drošības izjūta. Es varu aizbraukt, pastrādāt, nopelnīt naudu, bet man ir pamats dem kājām, atgriežoties es spēju konkurēt darba tirgū.

— Visbeidzot, pastāsti par saviem vaļaspriekiem!

— Skolas laikā spēlēju teātri pie Vairas Kamaras, esmu pabeigusi mūzikas skolas klavierklasi, piedalījies jauniešu kluba *Oāze* dibināšanā. Tagad jāpiero pie visa jaunā — darbs, dzīvesvietas maiņa. Kad tas nokārtosies, tad meklēšu iespēju kaut kur izkustēties, varbūt izraudzīšos aerobiku. Brīvajā laikā lasu psiholoģiska un filozofiska satura grāmatas. Mīļākie autori ir Ēriks Fromms un Zigismunds Freids. No latviešu rakstniekiem iecienītākā — Zenta Mauriņa. Taču patlaban mans vaļasprieks ir darboties ar savu klasi, to pēfīt, analizēt, vērtēt. Ar gandarījumu redzu viņu izaugsmi.

Nemītiģi izvīru sev kādu mērķi. Tiklīdz to sasniegšu, man rodas jauns. Neapstājos pie sasniegtā. Galvenais — lielajā ikdienas steigā pamanīt pozitīvo un novērtēt to, kas ir dots. To arī citiem novēlu.

Una Upīte

(Turpinājums no 5.lpp.)

Dzīvesbiedrs Ivars Rīgā apguva uzņēmējdarbību — augstskolā pirmo līmeni. Kad sakrās naudu, mācīsies tālāk.

Mums ir 15 ha lauksaimniecības zemes, 32 ha meži. Zeme apkārt pārsvarā meliorēta, mežus lietojam ļoti taupīgi — kādas kopšanas cirtes, ja tiešām vajag līdzekļus. Tā iegādājāmies arklu, pļaujmašīnu. Pērn uzzinājām, ka var dabūt subsīdijas krūmmellenēm, un rudenī iestādījām 1500 stādus 0,6 ha platībā. Atkal viena sakopta vieta. Krūmi aug 70 gadus, ražot sāk trešajā gadā,

ogas tik lielas kā ērkšķogas, veselīgas. Garšas ziņā līdzīgas mellenēm, bet ir daudz šķirņu. Dundagas pagastā laikam esam tādi vienīgie. Mācīsimies!

Esam bioloģiskās lauksaimniecības piekritēji. Labi, ka uzradās Ansis Roderts, bariņā vieglāk. Nesen bijām mācībās, pieci no Dundagas pagasta. Klausījāmies par veselīgu uzturu. Tagad dibinām savu Dundagas grupu, sadarbosimies ar Rendas lauksaimniekiem.

Mums ir divas gotiņas, aitiņas, cūkas, truši, vistas. Tas — pašu patēriņam, vasarā taisām sieru, šo to pārdodam, apgādājam radus un

draugus. Vasarā te sabrauc, palīdz ar darbiem tikt galā. Pa ziemu Ivars skolā kurina.

Kādreiz pie mājām bija liels, skaists dīķis. Mamma stāsta, kā karpas un karūsas spaiņiem zvejojuši. Gadu gaitā pārpurvojies. Kad te meliorēja, paši samaksājām, un pārpurvoto dīķi vienā galā iztīrīja. Gribētos tālāk. Un pirtij, ko vīrs pats cēlis, derētu izbūvēt otro stāvu kā viesu telpas.

Īsti ar tūrismu man netiktu nodarboties, bet mazliet citādi. Ir pilsētnieki, kas labprāt grib uzzināt, kas laukos īsti notiek, iesaistoties darbā, kopīgi arī atpūšoties. Kaut ko tādu

vārtnis no veciem gults galiem lietpratīgi sameistarojis Jānis, kas nemaz vairs nenožēlo pārcelšanos uz tālo lauku sētu. Protams, ir arī iekārtota stārķim ligzda. Kad stārķis mājās, tad vanags nelidojot. Un vēl Jānis teicis — ja stārķis te apmetīsies, tad arī dzimtai būs dzīve.

Stārķis ir izvēlējies.

Alnis Auziņš

Autors pateicas par atbalstu raksta tapšanā I. Abajam, V. Kuklei, G. Pirvitam, V. Titānam, G. Tropiņai un M. Zigatei.

Temuļa jaunie piedzīvojumi

Ziemassvētku rītā klusi
Temuls iet uz pasta pusi.
“Tas nu gan būs neparasti —
Nočiept pilnu vēstuļkasti!”

“Un vēl paveikt tādu joku —
Nocirst zaļu egles koku
Ne jau mežā, pat ne dārzā,
Bet gan mūsu bērnodārzā!”

“Hei, kas tas? Vai suņi rēja?”
Troksnis zagli iztraucēja.
“Lai nu eglei egles daļa,
Tagad jālaiž kājām vaļa!”

Zagto turot cieši rokās,
Temuls pēkšpi saļimst mokās —
Nabags, pārvērtējis duku,
Dabū diezgan dziļu broku.

Konkurss *Pazīsti savu dzimto zemi!*

VI kārtā

- Kad bija Lielais mēris Kurzemē?
- Kad celts vecais ūdenstornis Dundagā?
- Cik balto stārķu pāru ligzdo Latvijā?
- Pirmais Dundagas vidusskolas direktors?
- Kā bebrs ziņo par briesmām?
- Kā sauc ūdenskritumus Dundagas pusē, kur tie atrodas, cik augsti?
- Kas ir šo rindu autors?
*Citādi laiki un citādi tikumi,
Ak, un tomēr vecveco vien redzam:
Tie paši kailumi, tie paši plikumi,
Mainās tik lupatas, kurām tos sedzam.*
- Kāds ir attālums līdz Sāmsalai pāri jūras šaurumam?
- Iedzīvotāju skaits Dundagas ciematā pirms kara?
- Kādas lidmašīnas konstruēja Herberts Cukurs, kad un ar kādu viņš aizlidoja uz Gambiju?

Atbildes uz V kārtas jautājumiem

- Kad ieviesa metrisko mēru sistēmu Latvijā? **1924. g.**
- Kad celta Ģipkas baznīca? **1860. g.**
- Kas ir šo rindu autors?
*Sajoz jostu, piesper piesi,
Rīt ar nāvi dāncot iesi!*
Aleksandrs Čaks
- Ziemassvētku kaujas: kad, kur, kas (ne tikai I pasaules karā)? **1916. g. Tīrelpurvā, Ložmetējkalnā, 8 latviešu strēlnieku pulki ar vāciešiem; 1944. g. Lestenē, 19. latviešu grenadieru divīzija un vācu vienības ar 130. latviešu strēlnieku korpusu (2 divīzijas) un daudzas krievu vienības divu armiju sastāvā;**

1945. g. (?) Kabilē, nacionālie partizāni ar miličiem un istrebiķeļiem.

- Kad dibināta pirmā meteostacija Latvijā? **1795.g.**
- Kad darbojās jūrskola Mazirbē? **1894. — 1914.g.**
- Cik plata ir Ventas rumba? **249 m.**
- Kur Dundagas pagastā aug baltais āmulis? **Nevejas Līdumiņos.**
- Kādiem kokiem pārstādot jāsaglabā orientācija, kāpēc? **Ēnā augušiem skuju kokiem, jo skujas piemērojušās attiecīgai gaismai.**
- Uzraksts uz Anstrupes kapsētas zvana, tā uzstādīšanas gads un diametrs? **J. C. Schwenn. Rīga, 1928. Dundagas Anstrupes kapsētas zvans. 0,6 m, 1928.**

Uz visiem jautājumiem, turklāt ļoti izsmeloši atbildējušas Daiga Muželovska un Rīta Zemtiņa. Tā, piemēram, R. Zemtiņa, atbildot uz 2. jautājumu, min, ka dievkalpojumus kuplinājis draudzes koris, bet 1979.g. baznīca nodegusi. 3. jautājumā Zemtiņas kundze min arī darbu — *Mūžības skartie*. Atbildot uz 4. jautājumu, abas konkursa dalībnieces uzsver, ka 1941. — 1942. gadu mijā padomju 201. latviešu strēlnieku divīzija cīnījās Maskavas pievārtē. Savukārt D. Muželovska pēdējā atbildē izklāsta: “.. uzraksts divās rindās: augšpusē “DUNDAGAS ANSTRUPES”, apakšpusē “KAPSĒTAS ZVANS”. Augšdaļas riņķveida padziļinājumā ir firmas zīme “J. C. SCHWENN.RIGA. 1928”. ..” Paldies par atsaucību!

Atbildes uz VI kārtas jautājumiem gaidām līdz 18. februārim!

JAUNI TĀLRUŅA NUMURI PAGASTA PADOMĒ

No 19. februāra Dundagas pagasta padomē būs šādi tālrūņa numuri

3237849	Pagasta padomes priekšsēdētājs	3237857	Attīstības nodaļa un Valsts Zemes dienesta inspektors
3237850	Izpilddirektors, lietvede	3237858	Tūrisma informācijas centrs
3237851	Pagasta padomes sekretāre, fakss	3237859	Kultūras darba organizatore
3237852	Grāmatvedība	3237860	Pils direktore
3237853	Nekustamā īpašuma nodokļa inspektors	3237861	Jauniešu mītne (internāts)
3237854	Pagasttiesa	3237862	Pils katlumāja
3237855	Dzimtsarakstu nodaļa	3237863	Mākslas un mūzikas skola, mākslas nodaļa
3237856	Attīstības nodaļa, informācijas tehnoloģiju speciālists	3237864	Mākslas un mūzikas skola, mūzikas nodaļa

Uzmanību, meža īpašnieki!

Ja meža īpašnieks pērn ir saņēmis ciršanas apliecinājumu, cirtis kokus, kopis jaunaudzes, atjaunojis vai lauksaimniecības zemē ieaudzējis mežu, tad viņam **līdz 2. februārim ieskaitot mežniecībā jāuzraksta pārskats**. Vēlams, turp ejot, paņemt līdzi pasi vai citu personu apliecinošu doku-

mentu, meža apsaimniekošanas plānu un pērn izņemtos apliecinājumus. Ja īpašnieks šīs ziņas nesniedz, tad nevar saņemt apliecinājumu jaunām darbībām mežā.

Dace Rumpe, Talsu virsmežniecības konsultante

Ziemassvētku laikā kāds no jaunā pasta aiznesis vēstuļu kastīti ar visiem apsveikumiem un kāds nozāgējis egli pie bērnodārza. Fakts.

Zīmējusi Sandra, rīmējusi Sinla

Dundagas vecākajai baznīcai — jaunu jumtu!

Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa — 1766. gadā celtās Dundagas luterāņu baznīcas — jumts atrodas avārijas stāvoklī. To jau 1993. gadā atzinusi Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas (VKPI) Talsu rajona nodaļa.

Dundagas luterāņu draudze sākusī akciju — ziedojumu kampaņu “Dundagas vecākajai baznīcai — jaunu jumtu!”, lai arhitektūras un kultūras pieminekli paglābtu no bojā ejas. Esam atvēruši īpašu kontu: **nodokļu maksātāja reģ. Nr. 90000312622, a/s Latvijas Krājbanka, Dundagas KAC, kods UBALLV, konts:2809-160653-006**, kurā iemaksāto naudu izlietos tikai un vienīgi Dundagas luterāņu baznīcas jumta atjaunošanai. Ziedot iespējams latos un jebkurā ārzemju valūtā.

Līdz šim paveiktais

- Par draudzes saziedotiem līdzekļiem — Ls 650 — veikti paši nepieciešamākie darbi avārijas stāvokļa novēršanai;
- jumts tehniski apsekots;
- Dundagas arhitekts Uldis Puļķis izstrādājis arhitektūras un celtniecības projektu;
- sagatavota tāme jumta remontam;
- SIA *Kurekss* atvēlējis jumta rekonstrukcijai nepieciešamos kokmateriālus par Ls 4800;
- draudze rakstījusi vairākus projektus, lūdzot finansiālu atbalstu, un VKPI piešķirusi Ls 3 500.

Nākotnes ieceres

Darbu veikšanai vēl nepieciešami aptuveni Ls 8 000. Aicinām iesaistīties draudzes locekļus, pārējos dundadzniekus, bijušos dundadzniekus un viņu radniekus, kurus kara vētras aiz-

Bibliotēkas piedāvā preses izdevumus

Visus preses izdevumus esam pasūtījuši par pašvaldības piešķirtajiem līdzekļiem.

Dundagas pagasta **Kaļķu bibliotēkā** varat lasīt **5 nosaukumu laikrakstus: Talsu Vēstis, Latvijas Avīze, Dziednieks, Praktiskais Latvietis, Pavards un 11 nosaukuma žurnālus: Ieva, Veselība, Una, Sievietes Pasaule, Sieviete, Privātā Dzīve, Mūsmājas, MMD (Medības, Makšķeršana, Daba), Mājas un Dārzs, Agro tops, Avene.**

Dundagas pagasta **Vidales bibliotēkā** varat lasīt **4 nosaukuma laikrakstus: Diena, Latvijas Avīze, Talsu Vēstis, Puff** un **9 nosaukuma žurnālus: Ieva, Santa, Sieviete, Veselība, Mūsmājas, Sievietes Pasaule, Klubs, Dārzs un Drava, Mazdārziņš.**

Dundagas pagasta bibliotēkā varat lasīt **12 nosaukuma laikrakstus: Diena, Dziednieks, Latvijas Avīze, Lauku Avīzes tematiskā avīze, Mans Īpašums,**

Februārī pilī

6. II plkst. 14.00
JAUNO TALANTU PARĀDE
Ja tu dziedi, dejo, interesanti stāsti, komponē, saceri dzeju vai tev ir kāda cita neparasta nodarbošanās, parādi to citiem. Nāc uz pili ar savu priekšnesumu! **Pieteikties parādei vari līdz 2. II** — pilī vai vidusskolā.

13. II plkst. 21.00
VALENTĪNDIENAS BALLE
Ielūgums (cena Ls 3) var iegādāties pilī līdz 12. II darba dienās no pulksten 9 līdz 17. Jūs gaidīs grupa **ZVAIGŽŅU LIETUS** un rezervēta vieta pie galdiņa.

21. II plkst. 13.00
Dundagas CĀLIS un GAILIS
Māmiņ un tēti, palīdziet mazulim sagatavot divas dziesmiņas un piedalieties koncertā. Cālēni — līdz 7 gadiem, bet Gaiļi — līdz 15. Pieteikties konkursam varat līdz 16. II

Santa Maksimoviča, kultūras darba organizatore,
tālr. 42093; mob. 9141121.

Dzimtsarakstu nodaļa 2003. gadā

2003.g. reģistrēti 34 dzimušie — 17 meitenes un 17 zēni, no tiem 11 laulībā. Māmiņu vidējais vecums ir 25 gadi, tēvu — 29. 13 ģimenēs piedzimis pirmais bērns, 11 ģimenēs otrais, 6 ģimenēs trešais, 2 ģimenēs ceturtais, 1 ģimenē sestais, 1 ģimenē septītais.

Reģistrētas 8 laulības. Laulāto vidējais vecums ir 31 gads. Reģistrētas 66 miršanas — 34 sievietes un 32 vīrieši. Astoņi nelaiķi bija Specializētā Valsts sociālās aprūpes centra *Dundaga* iemītnieki. Mirušo vidējais vecums sievietēm — 77 gadi, vīriešiem — 62.

Nāves cēloņi: sirds un asinsvadu slimības — 28, vecums — 14, 9 ļaundabīgi audzēji, 5 nelaimes gadījumi (2 noslikšanas, 3 traumas), 2 pašnāvības, 2 nieru slimības, 2 plaušu slimības, 1 aknu slimības, 1 saindēšanās ar tvana gāzi, 2 nosalšanas.

Rita Podkalne

nesušas svešumā, dažādas firmas un organizācijas. Pavasarī un vasarā baznīcā rīkosim koncertus, kuros iegūtie līdzekļi nonāks jumta remonta kontā. Priecāsimies par ikvienu atbalstu.

Dundagas luterāņu draudzē, pēc *papīriem* spriežot, ir 159 cilvēki. Aritmētiski aprēķini liecina: ja katrs ziedotu 52 latus, trūkstošā summa būtu rokā. Protams, ļoti retais no mums varbūt var atlicināt šādu naudu. Bet vienkāršā matemātika lai kalpo kā viela pārdomām. Piecdesmit latus katrs varam sadalīt sīkāk — izplatot tālāk šo ziņu, aicinot līdzdarboties radus, draugus, kaimiņus, uzņēmējus, puspazīstamus svešatnes radus... Nešaubāmieš, ka jumtu uzliksim, ja noticēsim, ka spējam būt pašaizliedzīgi un vienoti — draudze un visa Dundagas sabiedrība.

Dundagas ev. luteriskās draudze

si bibliotēka, kā arī iepriekšējo gadu preses izdevumus. Laštava atvērta arī sestdienās no plkst. 10⁰⁰ līdz 14⁰⁰.

Esat mīļi gaidīti visās pagasta bibliotēkās!

Informāciju apkopoja
Ruta Emerberga

Vidusskolas bibliotēkā var iepazīties ar **laikrakstiem Diena, Dienas Bizness, Izglītība un Kultūra, Neatkarīgā Rīta Avīze, Talsu Vēstis** un **žurnāliem: Balance, Cosmopolitan, E-pasaule, Ezis, Mērķis, Pirmskolas Izglītība, Psiholoģijas Pasaule, Sākums, Sīrups, Skolotājs, Tēvijas Sargs, Vides Vēstis, Zilīte.**

Inga Leistmane, bibliotekāre

Milda Ūdre (1924)
Jānis Šmēdiņš (1949)
Anna Baraņņikova (1923)
Arvids Janbergs (1938)
Roberts Altmanis (1942)
Alberts Vērpējs (1920)
Anta Balķīte (1935)

«Dundadznieks» Nr.1 (25)
2004. gada janvāris.

Dundagas pagasta padomes izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas Nr. 000702696

Redakcijas adrese: Pils iela *Līkā muiža*, Dundaga, LV 3270.

Redkolēģija: Gunta Abaja, Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 1-3232252, epasts: alnis@dundaga.lv), Ēriks Bērzkalns, Sandra Dadze, Anda Felša, Uldis Katlaps, Gunārs Laicāns, Aivars Miška, Rīta Zemtiņa.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauz redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegušī amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā.
Metiens: 500 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize